ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

1924 ГЪЭ ЛЪАНДЭРЭ КЪЫДОКІ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ
ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

№29 (24.779) • 2025 гъэм гъатхэпэм (мартым) и 8, щэбэт • Тхьэмахуэм щэ къыдокІ • И уасэр зы тумэнщ •

ЦІыхубэр къызэфІэщІакъым

КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэкІуэ Казбек республикэм щыпсэухэм ЗЭРЫЗАХУИГЪАЗЭР

ПщІэ зыхуэсщІ си лъахэгъухэ!

Нобэ илъэс 81-рэ ирокъу балъкъэр лъэпкъыр залымыгъэкІэ хэкум зэрырашрэ. Текъузэныгъэмрэ хабзэншагъэмрэ я купщІэр къэзыгъэлъагъуэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым и тхыдэм и напэкІуэцІ нэхъ нэщхъеягъуэ дыдэхэм ящыщт а щІэпхъаджагъэр. ЦІыхухэм паубыдат я щІыналъэм щыпсэужыну, щылэжьэну яІэ хуитыныгъэр.

Нэгум къыщІэгъэхьэгъуейщ адэжь щІыналъэм пэІэщІэу абыхэм ирахьэкІа илъэсхэм я хьэлъагъыу щытар. Унагъуэ куэдым хамэ щІыпІэм щафІэкІуэдащ я Іыхьлыхэр, гугъуехь бжыгъэншэхэм пхыкІын хуей хъуащ.

Ауэ, сыт хуэдэу щытми, балъкъэр цІыхубэр къызэфІэщІакъым. Я Іущагъыр, яхэлъ бэшэчагъымрэ яхэлъ псэкупсэ къарумрэ, пэжыр зэгуэр наІуэ къэхъужу захуагъэр зэрытекІуэнур я фІэщ зэрыхъур лъэпкъым щыщхэм щІэгъэкъуэн яхуэхъуащ хьэзаб псори къызэранэкІынымкІэ, абы къыдэкІуэуи и бзэр, щэнхабзэр, псэкупсэ къулеигъэхэр, хабзэхэр ихъумэжауэ щІыналъэм къигъэзэжынымкІэ. Нобэ балъкъэрхэр гушхуэныгъэ яхэлъу хуоплъэ махуэщІэм, Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысей псомрэ лъэпкъ куэду зэхэт я цІыхубэм ящІыгъуу я къэкІуэну дахэр яухуэ.

Шэч къытесхьэркъым зэкъуэтыныгъэм, зым адрейм зыщІигъэкъуэным ди къару нэхъыщхьэр зэрыхэлъым икІи ар и лъабжьэу сыт хуэдэ гугъуехьми дызэрытекІуэнум, мурад тщІа псори зэрызэдгъэхъулІэфынум, ди республикэмрэ ди къэралышхуэмрэ ефІэкІуэным, нэхъри заужьыным хуэгъэза Іуэхухэр къызэрыддэхъунум.

Гугъуехьхэмрэ гуауэмрэ я лъэхъэнэт

Ди къэралым XX лІэщІыгъуэм къикІуа гъуэгуанэм, игъэва бэлыхьхэмрэ игъуэта зыужьыныгъэмрэ ятеухуа тхыдэ дэфтэрхэм уащриплъэжкІэ, гу нэхъыбэу зылъыптэр 1917 гъэм екІуэкІа Жэпуэгъуэ Революцэ Инымрэ 1941 - 1945 гъэхэм щыІа Хэку зауэшхуэмрэ ехьэлІахэрщ. Мы гъэм зи илъэс 80-р Іэтауэ дгъэлъэпІэну ди ТекІуэныгъэ инкІэ иухауэ щытащ а зэпэщІэувэныгъэ ткІийр.

КЪЭРАЛЫМ ис лъэпкъхэм а илъэсищэ блэкІам къриубыдэу яІа псэукІэмрэ ягъуэта зыужьыныгъэмрэ уатепсэлъыхьмэ, дауи, зэманым фІыгъуэ куэд къытхудэкІуащ, зыузэщІыныгъэ инхэри къытхуздихьащ. ИтІани, уигу къыдримыдзеижынкІэ Іэмал иІэкъым Хэку зауэшхуэм и илъэс пхъашэхэм къриубыда Іуэхугъуэ хьэлъэхэм ящыщыр - ди къэралым щыпсэу лъэпкъ куэд щалъхуа щІыналъэхэм залымыгъэкІэ ирашауэ зэрыщытар. 1944 гъэм и пэщІэдзэр уаеу къызыхущІэкІа лъэпкъхэт къалмыкъхэр, кърым тэтэрхэр, шэшэнхэр, ингушхэр, къэрэшейхэр, нэгъуэщІхэри.

Мазэ бжыгъэкІэ къэралым щекІуэкІа а Іуэху мыщхьэпэр, гуауэр зи щхьэ крикІуа лъэпкъхэм ящыщащ ди къуэш балъкъэрхэр. 1944 гъэм гъатхэпэм и 8-м ахэр я щІыналъэм залымыгъэкІэ ирахуауэ щыташ икІи Азие Курытмрэ Къэзахъстанымрэ я щІыпІи 120-м хагуэшат. Нэхъ Іеижыр арати, къэрал унафэ хэхаи къыдэкІауэ щыташ залымыгъэкІэ зи псэупІэр зрагъэбгына лъэпкъхэм къэралыгъуэ ямыІэжу къэлъытэныр и лъабжьэу.

Егъэлеяуэ хьэлъэт нобэ хуэдэ гъатхэпэм и 8-р балъкъэрхэм я дежкІэ. Абыхэм ядэгузавэрт, ядэгуІэрт гъунэгъу пэжу, ныбжьэгъуфІу, благъагъэкІэ ябыдауэ къекІуэкІ адыгэхэр. Ар зи нэгу щІэкІа куэд щымыІэжми, нэхъыжьыІуэхэм яхэтщ а Іуэхугъуэм иджыри зи гур къыхигъэузыкІхэр. Абыхэм ящІэж щысхьрабгъу ямыІэу, зи жьэгу пащхьэм псы ирагъэжыхьыжауэ щыта лІыжьхэр, фызыжьхэр, сабийхэр. Зи цІыхухъухэр зауэ ІэнатІэм Іуту къэралым и щхьэхуитыныгъэм щІэбэн адэ-анэхэм, щхьэгъусэхэм, шыпхъухэм, сабийхэм къатехьа лейр я щхьэми ягуми къахуигъэтІасэртэкъым. Апхуэдэ махуэ жагъуэт а псоми я дежкІэ гъатхэпэм и 8-м и пщэдджыжь нэмэзыр…

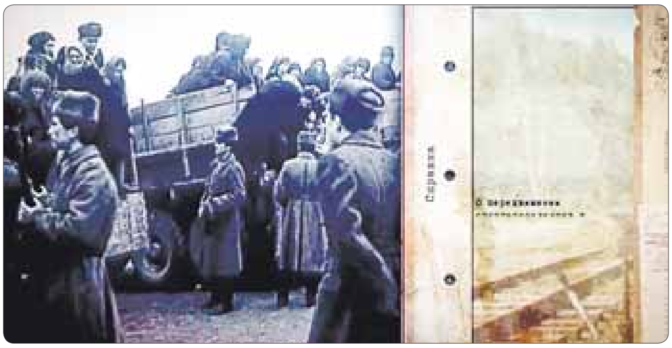

Илъэсхэр блэкІащ, лІэщІыгъуэхэми захъуэжащ. Зэманым псори и пІэ иригъэувэжащ, езым зэрихабзэу. Хамэ щІыналъэм гугъуещэ щехьа ди къуэш балъкъэрхэм яшэчыфащ зыхадза бэлыхьхэри щыщІэныгъэхэри. Уеблэмэ, я лъэпкъ зэхэщІыкІыр куут, лъэщти, хамэщІ щыІэми, яхъумэжыфащ я анэдэлъхубзэри, хабзэри, щэнхабзэри. Нэхъыщхьэращи, я гумрэ я гугъэмрэ яфІэмыкІуэду, гъащІэр, цІыхур фІыуэ ялъагъуу къэнащ. Бэлыхь псори лІыхъужьыгъэ хэлъу къызэранэкІри, балъкъэрхэр зыужьыныгъэм и гъуэгу нэхум, хуитым теувэжащ, илъэс 13 дэкІри. Іуащхьэмахуэ Іуплъэжащ, я анэдэлъхубзэр къуршыжьхэм щыІужащ, усакІуэми зэрыжиІауэ.

Ди республикэм ис лъэпкъ псори, балъкъэрхэри къытхэту, нобэ дызэдопсэу, дызэгурыІуэу, дызэдэІуэжу, къэрал унафэ дахэм дыщІэту, зэныбжьэгъугъэ ин ди зэхуаку дэлъу. А фІыгъуэхэр къапэкІуащ ди лъэпкъхэм яхэлъ зэхэщІыкІым, бэшэчагъым, шыІэныгъэм. АдэкІи ефІэкІуэныгъэ, ехъулІэныгъэ куэд диІэныр дэтхэнэми ди хъуэпсапІэщ.

ТАМБИЙ Линэ.

КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущlапlэм къызэритамкlэ

ХуэунэтIащ щIэпхъаджагъэм и щхьэр къемыгъэIэтыным

Террорым пэщIэтынымкIэ комиссэм и зэIущIэ иригъэкIуэкIащ КъБР-м и Іэтащхьэ КIуэкIуэ Казбек.

КЪЫЗЭХУЭСАХЭР тепсэлъыхьащ щIыналъэр шынагъуэншагъэ и лъэныкъуэкIэ зэрыт щытыкIэм. Абы и лэжьыгъэм хэтащ КъБР-м и Парламентым и УнафэщI **Егоровэ Татьянэ**, Правительствэм и УнафэщI **Мусуков Алий**, УФ-м и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу КИФЩI-м щыIэм и аппаратым КъБР-м щиIэ къэрал инспектор нэхъыщхьэ **Васильченкэ Дмитрий**, Правительствэм хэтхэр, министрхэр, хабзэхъумэхэр, дзэм, щIыпIэ администрацэхэм я лэжьакIуэхэр.

ЗэIущIэм кърихьэлIахэр едэIуащ транспортым и инфраструктурэр шынагъуэншагъэм зэрыхуэхьэзырым теухуа къэпсэлъэныгъэм. Ар нэхъри гъэбыдэным хуэунэтIа Iуэху щхьэхуэхэм я гугъу ящIащ. Къинэмыщlауэ, мыхъумыщIагъэ зигу илъхэм яхуэмыбэлэрыгъыным хуэунэтIа лэжьыгъэхэми тепсэлъыхьащ.

КIуэкIуэ Казбек къыхигъэщащ Путин Владимир терроризмэм лъэныкъуэ псомкIи пэщIэтыным хуэунэтIауэ 2024 - 2028 гъэхэм зэфIэгъэкIыпхъэ къалэнхэр къызэригъэувар. Абы лъабжьэ хуохъу хабзэ хъуауэ къекIуэкI щэнхабзэ-псэкупсэ лъапIэныгъэхэр хъумэн зэрыхуейр, терроризмэм къыхуезыджэхэм цIыхухэр къахуэмыгъэпцIэн хуэдэу. План ягъэувам нэхъыщхьэу хэтщ гурыщхъуэ зыхуащI цIыхухэм ядэлэжьэныр, терроризмэм и идеологием димыхьэхыфын хуэдэу.

ЗэIущIэм и кIэм комиссэм хэтхэм гу лъатащ щIыналъэр терроризмэм пэщIэтыфын папщIэ, ар зэрыт жылагъуэ-политикэ, цIыхубэ-экономикэ щытыкIэми мыхьэнэ зэриIэм. Къудамэ щхьэхуэхэр зэлъэIэсу зэдэлэжьэн хуэдэу, унафэ зыбжанэ къащтащ. А псори хуэунэтIащ щIэпхъаджагъэм и щхьэр къемыгъэIэтыным, ар къэзыгъэхъу щхьэусыгъуэхэр гъэкIуэдыным. Мыпхуэдэ лэжьыгъэр дяпэкIи екIуэкIынущ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм
и къэрал дамыгъэхэр тыным и ІуэхукІэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

ЕхъулIэныгъэшхуэхэр зэраIэм икIи илъэс куэд лъандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм папщIэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЩIыхь тхылъыр етын:

ПщыхьэщIэ Лейлэ Хьэсэн и пхъум - зауэм, лэжьыгъэм, IэщэкIэ ЗэщIэузэда Къарухэм, хабзэхъумэ IэнатIэхэм я ветеранхэм (пенсионерхэм) я Налшык къалэ жылагъуэ зэгухьэныгъэм и унафэщIым и къуэдзэм - жэуап зыхь и секретарым,

Супруненкэ Верэ Пётр и пхъум - Федеральнэ налог IуэхущIапIэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щиIэ управленэм и аналитикэ къудамэм и къэрал налог инспектор нэхъыщхьэм;

цIэ лъапIэхэр яфIэщын:

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щIыхь зиIэ и дохутыр»

Кокутенкэ Еленэ Владимир и пхъум - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Узыншагъэр хъумэнымкIэ и министерствэм и «Звёздочка» сабий республикэ санаторэ» узыншагъэр хъумэнымкIэ къэрал кIэзонэ IуэхущIапIэм и дохутыр нэхъыщхьэм,

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм узыншагъэр хъумэнымкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ»

Казиевэ ФатIимэт Хьэким и пхъум - Шэрэдж муниципальнэ районым и «Район сымаджэщ нэхъыщхьэ» узыншагъэр хъумэнымкIэ къэрал бюджет IуэхущIапIэм и педиатрие къудамэм и палатнэ медицинэ сестрам,

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щэнхабзэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ»

Щадз Ларэ Машэ и пхъум - Шэджэм къалэм и «Сабий макъамэ еджапIэ» щIэныгъэ гуэдзэн щрагъэгъуэт муниципальнэ кIэзонэ IуэхущIапIэм лъэпкъ IэмэпсымэхэмкIэ классым и егъэджакIуэм,

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щIыхь зиIэ и егъэджакIуэ»

Батырбековэ ФатIимэт Рашид и пхъум - Бэрбэч Хь. М. и цIэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университет» щIэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет егъэджэныгъэ IуэхущIапIэм Стоматологиемрэ челюстно-лицевой хирургиемкIэ и институтым и доцентым,

Чэлимэт Наталье Данил и пхъум,

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и мэкъумэш хозяйствэм щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ»

Джатокъуэ Анджилитэ Исмэхьил и пхъум - «Нальчик-сладость» жэуаплыныгъэ зэпыгъэщхьэхукIа зиIэ обществэм и генеральнэ директорым.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КIУЭКIУЭ Казбек

Налшык къалэ
2025 гъэм гъатхэпэм и 7-м
№17-УГ

Республикэпсо щIыхьэху екIуэкIынущ

КъБР-м и Правительствэм и УнафэщI Мусуков Алий иригъэкIуэкIащ республикэм зиужьыным ехьэлIа Iуэхугъуэхэм щыхэплъа зи чэзу зэIущIэр.

КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм Iулъхьэм пэщIэтынымкIэ и управленэм и унафэщIым и къалэнхэр зыгъэзащIэ **Тюбеев Амырхъан** зэIущIэм щигъэбелджылащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Регламентым и 34-нэ Iыхьэм зэхъуэкIыныгъэ хэлъхьэным теухуауэ Правительствэм къыхилъхьа Iуэхур.

КъБР-м щIы, мылъку зэхущытыкIэхэмкIэ и министрым и къалэнхэр зыгъэзащIэ **Уянаев Таймураз** тепсэлъыхьащ СВО-м щыIэхэм папщIэ къызэрагъэпэща «Хэкум и хъумакIуэхэр» къэрал фондым Къэбэрдей-Балъкъэрым и мылъкум щыщ зэрыратынум и проектым. Къэпсэлъар щхьэхуэу къытеувыIащ республикэм бгъэIэпхъуэ хъу и мылъкум щыщ Херсон областым зэрыратынум.

КъБР-м и Правительствэмрэ УФ-м ЭнергетикэмкIэ и министерствэм и «Урысей энергетикэ агентствэ» къэрал IуэхущIапIэмрэ зэрызэдэлэжьэнум теухуауэ зэгурыIуэныгъэ зэраухылIащ. Абы теухуауэ Правительствэм къыхилъхьа проектым тепсэлъыхьащ КъБР-м промышленностымкIэ, энергетикэмрэ сатумкIэ и министр **Iэхъуэбэч Щамил**.

КъБР-м щIыхьэху щекIуэкIынущ жьыкIэфэкIэм ядэIэпыкъуным, гулъытэ яхуэщIыным хуэгъэзауэ. КъБР-м лэжьыгъэмрэ цIыхухэм псэуныгъэ и лъэныкъуэкIэ къащхьэщыжынымкIэ и министр **Тогузаев ТIэхьир** абы теухуауэ къэпсэлъащ. Ар щхьэхуэу къытеувыIащ республикэм я цIыху щхьэхуэхэм зэрадэIэпыкъуну щIыкIэм.

ГЪУЭТ Синэ.

Гу зылъытапхъэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и прокурорымрэ Къэбэрдей-Балъкъэр Рсепубликэм Хьэрычэт IэнатIэ мащIэмрэ курытымрэ щылажьэхэм я хуитыныгъэхэр хъумэнымкIэ и уполномоченнэмрэ зэгъусэу 2025 гъэм гъатхэпэм и 11-м сыхьэти 10-м цIыхухэм яIущIэнущ абыхэм хабзэкIэ я сэбэп зыхэлъхэм къащхьэщыжыным теухуауэ.

ЗэIущIэр щекIуэкIыну хэщIапIэр: Налшык къалэ, Кулиевым и цIэр зезыхьэ проспект, 16.

ФызыщIэупщIэн щыIэмэ, фыпсалъэ хъунущ мы телефонхэмкIэ: (8662) 40-20-48, 40-48-60, 42-29-05

ПсэупIэу ящIым хохъуэ

● Ухуэныгъэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым и ухуэныгъэ IэнатIэм нэрылъагъуу зеужь иужьрей илъэсхэм. Псалъэм къыдэкIуэу, мы гъэм и щIышылэ мазэм къриубыдэу республикэм щаухуащ псори зэхэту псэупIэу метр зэбгъузэнатIэ мин 78,6-рэ икIи 2024 гъэм и апхуэдэ пIалъэм яхузэфIэкIам нэхърэ хуэдэ 1,7-кIэ ар нэхъыбэщ.

ИЛЪЭС блэкIам ди щIыналъэм и ухуакIуэхэм, унагъуэхэри яхэту, псэупIэу ящIащ псори зэхэту метр зэбгъузэнатIэ 610,8-рэ, ар процентi 9,2-кIэ нэхъыбэщ абы ипэ ита илъэсым нэхърэ. Фэтэру мини 6,5-рэ яухуащ.

«ПсэупIэ» щIыналъэ пэхуэщIэм ипкъ иткIэ дызэрыт илъэсым псори зэхэту псэупIэу метр зэбгъузэнатIэ мин 570-рэ яухуэнущ.

2019 гъэм щегъэжьауэ республикэм щаухуащ псори зэхэту метр зэбгъузэнатIэ мелуани 3,1-рэ. Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэ КIуэкIуэ Казбек КъБР-м и Парламентым Зэрызыхуигъэзам къыщыгъэлъэгъуауэ щытащ 2030 гъэм ирихьэлIэу псэупIэу яухуэм и куэдагъыр зы илъэсым къриубыдэу метр зэбгъузэнатIэ 761-м нагъэсыну.

Ар зэгъэхъулIэным щIэгъэкъуэн хуэхъунущ ухуэныгъэм ехьэлIауэ щIыналъэм иджыпсту щагъэзэщIэну инвестицэ пэхуэщIэ ехьэжьахэр – Налшык къалэм и «КъуэкIыпIэ», «Мей» хьэблэхэм щрагъэкIуэкIыну къапэщылъ ухуэныгъэхэр. Инженер, гъуэгу коммуникацэхэр абыхэм ешэлIэным ехьэлIауэ ухуакIуэхэм къэрал дэIэпыкъуныгъэхэр иратынущ. Ар мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхущ.

«КъуэкIыпIэ» хьэблэм 2030 гъэм ирихьэлIэу псэупIэу щаухуэнущ псори зэхэту метр зэбгъузэнатIэ зы мелуаным щIигъу, абыхэм щыпсэуну цIыху мин 41-м ятещIыхьауэ. Мы щIыпIэм къагъэIэпхъуэнущ жьы хъуауэ, узыщIэсыну шынагъуэ хъуа унэхэм щыпсэухэри. Абыхэм щхьэкIэ метр зэбгъузэнатIэ мин 30-м щIигъу а щIыпIэм щыхухахынущ. ХьэблэщIэм щаухуэну, фэтэр куэду зэхэтыну псэупIэхэм я япэ къатхэм хэтынущ библиотекэхэр, сабийхэм папщIэ гъуазджэмкIэ школхэр, пощтхэр, социальнэ IуэхущIапIэхэр, хабзэхъумэхэм я хэщIапIэхэр, нэгъуэщIхэри.

«Мей» хьэблэщIэм и проектым хэтщ 2030 гъэм ирихьэлIэу псэупIэкIэ цIыху 4320-рэ абы къыщызэрагъэпэщыну. Ар ягъэзэщIэнущ «ДОМ.РФ» IуэхущIапIэр я гъусэу. Траухуащ псэупIэу псори зэхэту метр зэбгъузэнатIэ мини 129,5-рэ абы щаухуэну, социальнэ IуэхущIапIэхэр, сабий садхэр, нэгъуэщI ухуэныгъэхэри хэту.

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

Балъкъэр лъэпкъым и Фэеплъ унэм теухуауэ

«1944 - 1957 гъэхэм политикэ дэкъузэныгъэм ихьахэм я фэеплъ мемориалыр», нэгъуэщIу жыпIэмэ, балъкъэр лъэпкъым тхыдэкIэ къытехуа удыныр зэригъэвар къэкIуэну щIэблэхэм ящымыгъупщэным хуэунэтIауэ зэрагъэпэща музейр къызэрызэIуахрэ гъатхэпэм и 8-м илъэс 23-рэ ирокъу.

ДАУИ, мы ухуэныгъэм и тхыдэр дэфтэрхэми къыщыпхуэгъуэтыжынущ, итIани, балъкъэр лъэпкъым щыщхэм гуапэу ягу къагъэкIыж япэ лъэбакъуэр ячынымкIэ къадэIэпыкъуахэр, лъэпкъым гунэс щыхъуа унафэр пхызыгъэкIа къулыкъущIэхэм я цIэхэр, псом япэ - а зэманым Къэбэрдей-Балъкъэрым и президенту щыта КIуэкIуэ Валерэ Мухьэмэд и къуэр.

Фэеплъ унэр зэрызэфIагъэувам, абы хухаха щIыпIэм епха унафэхэм мызэ-мытIэу зэрызихъуэжам и хъыбарыр къытхуиIуэтэжащ «Адыгэ псалъэм» и ныбжьэгъу пэж, а лъэхъэнэм «Зеленый мир» (Дуней щхъуантIэ) цIыхубэ зэгухьэныгъэм и унафэщIу щыта бзылъхугъэ жыджэр Ульбашевэ Маржан.

«Балъкъэр лъэпкъым и фэеплъ музей ягъэувыну мурад ящIа нэужь, а зэманым КъБР-м и Министрхэм я Советым и УнафэщIу лэжьа Мамхэгъ Михаил и Iэр щIэлъу унафэ къыдэкIауэ щытащ 1989 гъэм мазаем и 3-м. Правительствэм архитекторхэм я зэхьэзэхуэ къызэрызэIуихымкIэ цIыхухэм хъыбар яригъащIэрт, «Балъкъэр лъэпкъым къытехьа лейм и Фэеплъым и эскиз икIэщIыпIэкIэ ягъэхьэзырын» зэрыхуейм теухуауэ. А зэман дыдэм цIыхухэм псапэхуэщIэу ахъшэ ирагъэхьын папщIэ, банкым счёт къыщызэIуахащ. Архитекторхэм я IэдакъэщIэкIхэм хэплъэу, зэпеуэр иуха нэужь, адрей псоми ятекIуащ Гузиев Малик игъэхьэзырар.

ЩIыпIэм и гугъу тщIымэ, Iуэхур къыщаIэтам щыгъуэ, музейр лей зытехьа балъкъэр цIыхубэр гухэщIу зытраша вокзалыр, Къэбэрдей, Осетинскэ уэрамхэм я зэпылъыпIэр къыхахауэ щытащ. Ар унафэ нэхъ щхьэпэкIэ зэрахъуэжам сэри хэпщIа сызэрыхъуам срогушхуэ. А зэманым сэ «Зеленый мир» зэгухьэныгъэм сыщылажьэрти, унафэр къащтауэ, музейр яухуэн щIадзэным фIэкIа къэмынэжауэ, КъБР-м щIыхь зиIэ и ухуакIуэ Хуламханов Зауррэ архитектор Каркаев Мухьэрбийрэ сахуэзащ. ТIуми зыгуэр ягу къеуэрт. СащыщIэупщIэм, музейр лъэпкъым и Хэкур щибгына вокзалым хуэзэу щытми, гъуэгу зэпрыкIыпIэм деж зэрагъэувынур я гуапэ зэрымыхъуар къызжаIащ. КъызэрыщIэкIымкIэ, абыкIэ куэд зэакъылэгъут. Арати, афIэкIа хэмылъу, Президент КIуэкIуэ Валерэ и цIэкIэ лъэIу стхащ, сызытекIухь Iуэхури къыхэзгъэщу. ФIыщIэ яхузощI абы щыгъуэ гуапэу къыспэджэжа псоми. ЕгъэблэгъапIэм и нэхъыжь Уэтэр Мэжид къызэджа нэужь, мемориалыр иджыпсту здэщыт щIыпIэм деж ягъэувамэ, псоми нэхъ къызэращтэр къыгурызгъэIуащ. ФIыгъуэ зыхуищIэн КIуэкIуэ Валерэ занщIэу арэзы хъури, Iуэхур езым и чэнджэщэгъу Тхьэгъэзит Юрэ и пщэ дилъхьащ, нобэми сигу илъщ абы цIыхуфIагъыу дэслъэгъуар. Гупсэхуу дызэпсалъэри, Тхьэгъэзитым сызыхуей псори къабыл ищIащ. Апхуэдэу, щIыпIэр къыхаха нэужь, япэ мывэр 1989 гъэм щIым халъхьащ. А илъэсым ухуэныгъэр ирагъажьэри, 2002 гъэм гъатхэпэм и 8-м къызэIуахауэ щытащ мемориалыр.

Нобэ хуэдэу си нэгум щIэтщ балъкъэр цIыхубзхэм, си анэ Хутуевэ Хьэлимэт я пашэу, КIуэкIуэ Валерэ бгъэдыхьэу фIыщIэ псалъэ жраIауэ зэрыщытар. Езыми IэплIэ къахуищIри: «Фэ си анэм фыхуэдэщ», - къажриIат, я гур фIы къахуищIат. Музейм и япэ унафэщIу щытар Таукенов Идрисщ.

Нобэ а Iуэху дахэр къезыхьэжьахэм ящыщ куэд дунейм ехыжакIэщ, ауэ мы фэеплъыр щытыху, ар абыхэм я псапэу къэнэнущ».

Мэржан зи гугъу ищI музейм а лъэпкъым дежкIэ гукъэкIыж хьэлъэхэр ихъумэ пэтми, езыр щэнхабзэм и щапхъэ екIу хъуащ. Абы и дэтхэнэ зы пэшри темэ щхьэхуэм хухэхауэ щытщ. Тхыдэ-этнографие и лъэныкъуэкIэ пэшхэр ятегуэшащ: революцэм ипэкIэ екIуэкIа гъащIэм, Хэку зауэшхуэм и пэм, Хэку зауэшхуэм балъкъэр лъэпкъым хуищIа хэлъхьэныгъэм епха фэеплъхэм, 1941 - 1957 гъэхэм екIуэкIа политикэ дэкъузэныгъэм, лъэпкъыр я хэкум зэрырашам и щыхьэту къэув сурэтхэм, гукъэкIыжхэм, къинэмыщI хьэпшыпхэм, архивхэм. Пэш щхьэхуэ хухэхащ балъкъэрхэм я Хэкум къызэрагъэзэжам, лъэпкъым и пщIэр зэрызэфIэувэжам, иджырей зэманым здынэса лъагапIэм. Экскурсиехэр урысыбзэрэ балъкъэрыбзэкIэ щокIуэкI, дэтхэнэ ныбжьми хухэхащ. Гу лъытапхъэщ зыплъыхьакIуэхэр япэу зыIуплъэ, Кулиев Къайсын и псалъэхэми: «Уэ, си лъэпкъ мащIэ, лей къыдэзыха псом нэхъри узэрынэхъ лъэщыр къыдгурыIуащ».

Ухуэныгъэм и теплъэм уигу къегъэкI Курыт лIэщIыгъуэм Азием щащIу щыта сэрейхэр, балъкъэр лъэпкъым и IэпщIэлъапщIагъым и щапхъэхэми ущрохьэлIэ. Дауи, мы музейр щIащIа щхьэусыгъуэр къэмыхъуххамэ, нэхъыфIыжт, ауэ лъэпкъ щхьэхуэри и натIэм къритхам IэщIэкIыф къыщIэкIынкъым. Абы къыхэкIыу, къэкIуэну щIэблэм гуауэ ямылъагъунымкIэ щхьэпэ ирехъу цIыху куэдым я гуащIэрэ я IэщIагъэрэ зрахьэлIа мы ухуэныгъэр. Зы лъэпкъми апхуэдэ гузэвэгъуэ Алыхьым яримыгъэлъагъукIэ.

КЪУДЕЙ Iэминэ.

● Жыжьэ - гъунэгъу

Гум псори къонэ

«Сыпсэуху сщыгъупщэнукъым ди лъэпкъыр щалъхуа щIыпIэм ирахуауэ щыщыта а илъэс хьэлъэхэр. А лъэхъэнэр сигу къыщыдридзеижкIэ, си нэпсхэр къысфIокIуэ... Ар дауэ?.. Лъэпкъ псо залымыгъэкIэ щIыпIэм ипшыну, лажьэ ямыIэу. Зи цIыхухэм я процент 15-р фронтым Iутрэ бийм текIуэным къэмылэнджэжу пэщIэт балъкъэрхэм апхуэдэ лей якIэлъызепхьэныр захуагъэтэкъым. Дэ абы щыгъуэ, дауи, дыщыгъуазэтэкъым къэрал унафэщIхэм ди щIыналъэ дахэм, щIыуэпс къулейкIэ цIэрыIуэм, гугъэ гъэтIылъахэр зэрыхуаIэм. Абыхэм я мурадащ балъкъэрхэр, къэрэшейхэр, шэшэнхэр, нэгъуэщIхэри ирахуу а щIыпIэр Куржым хагъэхьэжыну...»

ДИ КЪУЭШ балъкъэр лъэпкъым и дежкIэ нобэрей махуэр гуауэу, хьэлъэу зэрыщытым шэч лъэпкъ хэлъкъым. Ар къыщыблагъэкIэ, дапщэщи къысщохъу илъэс куэд щIауэ къыддэпсэу а лъэпкъым щыщ дэтхэнэми и нэгур нэхъ уфа, зэхэлъ хъууэ, гупсысэхэм я нэхъ Iэтыгъуейхэр я гумрэ я псэмрэ щыхьэщIэу. Апхуэдэут Печатым и унэм и зы къатым дытесу илъэс куэдкIэ къыддэлэжьа нэхъыжьыфI, балъкъэрыбзэкIэ къыдэкI «Заман» республикэ газетым и корреспонденту лэжьа, КъБР-м щэнхабзэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэу, тхакIуэу икIи усакIуэ цIэрыIуэу щыта Кучинаев Ануари а махуэхэм сызэрыIуплъэр. Пэжыр жыпIэнумэ, си тхыгъэм пэщIэдзэ хуэсщIа псалъэхэр абы куэдрэ къыжьэдэкIырт гъатхэпэм и пэщIэдзэм. Дунейр дыгъэпсми, къихьагъащIэ гъатхэм псори дыхуэнэгуфIэми, а лъэхъэнэ бзаджэм, ткIийм ехьэлIа и гукъэкIыжхэр Ануар щиублэкIэ, псори щым дыхъурти, ди гур пыкIэзызыхьу абы къиIуэтэж хъыбархэм дыщIэдэIурт. Лъэпкъым и фэм дэкIахэр, и гум дигъэхуэфа бэлыхьхэр, зыхэта лъэпощхьэпо инхэр ди нэгу къыщIыхьэу...

«Гум псори къонэ... Псэри хабзэри зэрытхъумэжыным дыхуэщIэкъуащ, - и гукъэкIыжхэм мы псалъэхэмкIэ пищэрт нэхъыжьыфIым. - Нобэ хуэдэу си нэгум щIэтщ а пщэдджыжьыпэр. Гъатхэпэм и 8-м сыхьэти 4-хэм деж Iэуэлъауэшхуэм дыкъызэщIигъэушауэ щытащ унагъуэм щIэсхэр. Сэ абы щыгъуэ илъэс 14 срикъуатэкъым. Дэ нэхърэ нэхъ бий къэралым игъащIэм имыIа хуэдэ, НКВД-м и офицеррэ сэлэту мин 20-м щIигъум къаувыхьат дыщыпсэу жылэхэр, балъкъэритI къэс зы сэлэт е офицер къытхуэзэу. Машинэшхуэхэм драгуашэрт, щысхьрабгъу лъэпкъ ямыIэу къытхуэпхъашэу, дызэрадзэу...

Ауэ щыхъукIэ, а зэман дыдэм ди адэхэр, къуэш нэхъыжьхэр зауэ IэнатIэм Iутт, Хэкум и щхьэхуитыныгъэм папщIэ лъы ягъажэу, лIыгъэшхуэ зэрахьэу, хахуагъэ яхэлъу. Абыхэм ящыщу зыбжанэ ягъэлъэгъуат «Совет Союзым и ЛIыхъужь» цIэ лъапIэр къратыну, арщхьэкIэ, ди лъэпкъыр «къэралым и епцIыжакIуэу» къыщалъытэм, абы ипэкIэ зыхуагъэфэщам иратауэ къанэри, адрейхэм я Iуэхур нэгъуэщI зауэ орденхэмрэ медалхэмкIэ зэфIагъэкIауэ щытащ.

Дауи, гугъут хамэ щIыналъэм ущыпсэуну. Япэ илъэсхэм лъэпощхьэпо куэд дрихьэлIащ: лэжьыгъэ IэнатIэ тэмэм дгъуэтыртэкъым, жэуаплыныгъэ гуэр зыпылъ къалэнхэм жыжьэрэ гъунэгъуу дыбгъэдагъэхьэртэкъым. Сэ фIамыщI къыщыщIах шахтэм сыщылэжьащ. Си къалэнхэр ныкъусаныгъэншэу зэрызгъэзащIэм, жэуаплыныгъэ схэлъу сызэрылажьэм гу лъатащ. Зэман дэкIри, шахтэм и комсомол зэгухьэныгъэм и секретару сыхахауэ щытащ. Апхуэдэу къекIуэкIащ си лъэпкъэгъу куэдым я Iуэхур: нэхъ лэжьыгъэ хьэлъэ дыдэхэм пэрагъэувэри иужькIэ, езыхэм я пщIэмрэ щIыхьымрэ къихьауэ, унафэщI къалэнхэри дзыхь къызыхуащIахэр мащIэтэкъым. Ауэ ахэр къыщыхъуар нэхъ иужьыIуэкIэщ...

ГъащIэм и лъэныкъуэ куэдкIэ гугъу дехьащ, псом хуэмыдэу псэупIэкIэ. Балъкъэрхэм къытхуагъэфэщар баракхэмрэ колхоз хьэмхэм щыIэ ухуэныгъэхэмрэщ. КъызэрыджаIэмкIэ, къэралым и къалэнт ипэ мазэхэм псэупIэкIэ, шхынкIэ дыкъызэригъэпэщыну, арщхьэкIэ пщIэ зимыIэжу къалъыта лъэпкъым хэт елIэлIэнт? КарточкэхэмкIэ цIыху къэс къытхуэзэу мазэм къыдатырт гуэдзу грамм 300, фошыгъу килограмм зырыз, IэфIыкIэ сыт жыхуэпIэхэр тлъагъуххэртэкъым. Къэрал мылъкум щыщу Къэзахъстанымрэ Къыргъызымрэ Iыхьэшхуэ яутIыпщырт. Вагонхэм ярызу а щIыпIэм нашэрт ди псэуалъэхэр щытщIкIэ къэдгъэсэбэпыпхъэ ухуэныгъэ материалхэр. Абыхэм ящыщу зы гъуэщI Iунэ къытIэрыхьэртэкъым.

Шэч зыхэмылъыр зыщ: къэрал унафэщIхэм фIэкIа нэгъуэщI дэIэпыкъуэгъурэ гугъапIэрэ дэ, балъкъэрхэм, а хамэ щIыпIэм щыдимыIауэ щытамэ, лъэпкъкIуэдыр къытхуэкIуакIэт.

Ауэ хуабжьу зыкъытщIагъэкъуащ цIыху къызэрыгуэкIхэм, псэупIэ тхуэхъуа хьэблэхэм, жылэхэм дэсхэм: къэзахъхэм, къыргъызхэм. Ди насыпти, дэ дахэхуащ зетхьэ динкIэ, тIурылъ бзэкIэ, хабзэхэмкIэ дызыпэгъунэгъу лъэпкъхэм. Абыхэм щIэх дыдэ къагурыIуащ дэ хьэIуцыдз гуэру хьэмэрэ лъэпкъ хьэрэму дызэрыщымытыр, атIэ дыIэпщIэлъапщIэу, лэжьыгъэм, гугъуехьым дакъыпимыкIуэту, зи псалъэм тебгъуэтэж цIыхуу гъащIэм дызэрыхэтыр.

Япэ илъэсищым къриубыдэу хамэщIым я псэр щыщанащ абы нэсахэм я зэхуэдитIым нэсым, дыздашэм дынэсын папщIэ зэпытча гъуэгуанэ кIыхьым щытфIэкIуэда цIыху мини 5-р хэмыту. ДагъэIэпхъуэным пыщIа гугъуехьхэр псом хуэмыдэу къатехьэлъащ жьыкIэфэкIэхэмрэ сабийхэмрэ.

ИтIани, сыт хуэдиз гугъуехьрэ хьэзабрэ гъащIэм къытхуигъэтIылъами, балъкъэрхэм зытхъумэжыфащ. ХамэщIым щыдгъэкIуэдакъым ди хабзэр, ди анэдэлъхубзэр, псом нэхърэ нэхъыщхьэжырщи, ди напэр, ди псэр. Абы дызэрыщыIа илъэс 13-м къриубыдэу ди бжыгъэр мин 40-м нэдгъэсыжыфащ.

Ди щIыналъэ дахэм зыщыдужьыжынымкIэ дэIэпыкъуэгъушхуэ къытхуэхъуащ адыгэхэр. Нобэ псори зым дыхуолажьэ: ди лъэпкъхэм я пщIэрэ щIыхьрэ мыкIуэду, ди нэхъыжьыфIхэм щIэин лъапIэу къытхуагъэна хабзэхэр, бзэхэр зыхъумэн, езыгъэфIэкIуэн щIэблэ узыншэ къытщIэхъуэным. Тхьэм къыдигъэхъулIэ!»

ФIыуэ илъагъу, и псэм хуихь и лъэпкъым, лъахэм яхуэгъэза апхуэдэ хъуэхъу псалъэхэмкIэ иухырт и хъыбархэр Кучинаевым. А псори къыщиIуэтэжкIэ, нэхъыжьыфIым гуIэ нэпсхэр къыщыфIекIуи щыIэт. Апхуэдабзэу, гуфIэ нэпсхэр и напэм къыфIежэхырт, илъэс 13-кIэ балъкъэрхэм ятелъа бэлыхьым и кIэм щиплъэу гупсэхугъуэ къезытыжа 1957 гъэм и гъатхэпэ мазэм и гугъу щищIкIи.

Ди республикэм щыпсэу псоми нобэ ди плъапIэр, дызэгугъур зыщ: ди лъэпкъхэм я пщIэм хэгъэхъуэныр, ди хабзэхэр, бзэхэр хъумэнырщ, ахэр езыгъэфIэкIуэн цIыхуу ныбжьыщIэхэр гъэсэнырщ. Дэтхэнэ лъэпкъ узыншэми фIыгъуэ ину къилъытэ а лъапIэныгъэхэр Алыхьым къыдит. Къэралым ис псори дызыгъэпIейтей иджырей зэпэщIэувэныгъэри мы гъатхэм Тхьэм иригъэух.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Усэхэр

МУСУКАЕВЭ Сэкинат

Уи нитIым сыщIоплъэ

Уи нитIым си гуапэу сыщIоплъэ, -
Абыхэм насыпыр щопсэу.
Сэ ахэр слъагъуным сыпоплъэ,
СщIыгъуну сыхуейт гъащIэ псом.
Гуапагъэ абыхэм щызгъуэтмэ,
Къысщохъур уэшх хуабэм сыхэт,
Гъунэгъуу сэ уэ узбгъэдэтмэ,
Iуэху жьгъейхэр къысфIощIыр текIуэт.
Къысщохъур ди гъащIэм пщIыхь хуэдэу:
Уолъыхъуэ - къэбгъуэткъым зыгуэр.
А псори мэбзэхыр, мэкIуэдыр
УсщIыгъумэ - къэслъыхъуэр сэ уэрт.
Уи нитIым сэ гуапэу сыщIоплъэ, -
ГуфIэгъуэ абыхэм къызат.
Сэ ахэр слъагъуным сыпоплъэ,
Сыт щыгъуи сщIыгъуатэм арат.

МОКАЕВ Магомед

Анэм деж

УгъащIэ мащIэу къыщIэкIат, си анэ…
Ажал толъкъуныр пасэу къыпщIэуат.
Си дыгъэр, си уэрэдыр сыт зэмани
Уэрати - тIури гуауэу сфIэкIуэдат.
Дунейр уэ къыщубгынэми, уи щIалэр
ИщIыну насыпыфIэ тхьэм уелъэIут.
IэфIыгъэу гъащIэм хэлъри, и гуащIагъри
Сэ зыхэсщIами, сигу уи макъыр щыIут:
«Зы гузэвэгъуэр пщещI нэхъ тынш нэгъуэщIым»
Къысхуохъур сыткIи цIыхухэр щIэгъэкъуэн,
ИтIани къысщымыхъу си гуауэм хэщIу, -
Уэ узиIэжкъым... СфIощI псэр дэлъу бэн.
Дунейм уэ утетыжкъым. Ауэ гъатхэр
Аргуэру къытхуэкIуащи, мес, солъагъу:
Уэ балий жыг зэгуэрым хэпсэгъахэр
Гъэгъауэ, ди гуфIэгъуэм къытхущIагъу.
Умыпсэужми, сеплъым балий жыгым,
Уи нэгум сиплъэу фIэкI сэ къысщымыхъу.
Си гукъэкIыжхэр зэи мыужьыхыу
Сэ къыздопсэури, сфIощIыр уэ усщIыгъу.
Пэжыгъэ гъуэгур гугъуми, хуокIуэ щыгум.
ГуфIэгъуи гуауи - мащIэ сэ слъэгъуар?!
Си гъащIэ псокIэ схуигъэхункъым си гум
ХьэлукIэ уи IэлъэщI зэрыпхъуэжар…

Усэхэр зэзыдзэкIар
КЪАГЪЫРМЭС Борисщ.

Си балъкъэр анэшхуэр

Си сабиигъуэр си анэм и анэ Надзырэ (Балаевэ) Заирэт деж щесхьэкІауэ жыпІэ хъунущ. Нобэр къыздэсым си нэгу щІэтщ си анэш лъапсэр. Нанэ Заирэт зэрыбалъкъэрыр сщІэуэ сыкъэтэджащ. Умыщ-Іапхъи иІэт - нанэ и шыпхъухэр хьэщІапІэ къэщы-хуэкІуэкІэ сэ къызгурымыІуэ балъкъэрыбзэкІэ зэдэуэршэру зэхэст. Си нэгу щІэтщ а цІыхубз уардэхэр... ЗэпІэзэрыту, щэныфІэу, я пкъыр захуэу, я щхьэр лъагэу яІыгъыу, нэхутхьэху хъужарэ, псоми зэхуэдэу анэл цІыкІу я нэпкъым тесу.

АХЭР нанэ и ищхъэрэ пщэфІапІэм щызэхэст, къэдабэ плъыжь зытебза тахътэм ису, зым кІэртІоф убамрэ кхъуеймрэ тхьэвым дилъхьэу, нанэ ар ихурэ хьэку гъэплъам тридзэрэ игъажьэу, адрейм хъыршын къэпщар трихыжрэ тхъуцІынэ щихуэу. БалъкъэрыбзэкІэ уэршэру.

Зы лэдэх закъуи зи напэ хужьым темылъ си анэшхуэм и нэ удзыфафэхэр зыгуэрым тедияуэ гупсысэ куухэм щыкІуэцІрыщІэткІэ, сыщІэхъуэпсырт абы и дуней щІэншэм сыхэплъэну, зэгупсысэр си нэкІэ слъагъуну. Ауэ щыхъукІэ, упщІэ бжыгъэншэхэр си щхьэм къизэрыхьати, нартыху дгъэлъалъэу пщыхьэщхьэкІэрэ дыщыщысым деж згъэуэршэрт: щхьэ дадэ укъиша, дэнэ фыщызэрыцІыхуар, уи бынхэм щхьэ балъкъэрыбзэ иумыгъэщІарэ...

Сэ абы щыгъуэ зыри хэсщІыкІыртэкъым балъкъэрхэм зэгуэр лъапсэрыхыр къыхуагъэкІуауэ, иужькІэ хэкум кърагъэгъэзэжауэ щытауэ, а Іуэхугъуэр гукъинэж зыщыхъуа си анэшхуэм и гупсысэхэм ар узышхуэу зэрыхэлъыр. Нэхъ балигъ сыкъэхъуауэ, Заирэт-нанэ къызжиІэжауэ щытащ и сабиигъуэр зэрекІуэкІамрэ и лъэпкъэгъухэр хэкум щрашым щыгъуэ и нэгу щІэкІамрэ...

«Си адэр тыркут. Си анэращ балъкъэрыр. 1800 гъэхэм и кІэм Тыркум кърадыгъукІауэ щытащ си адэр. ИужьыІуэкІэ къызэрахутамкІэ, ар тырку бей гуэрым и къуэти, и бынымкІэ ягъэшынэу, ахъшэкІэ къахъуэжын мурад яІат бзаджащІэхэм. Ныбжьышхуэ иІэтэкъым си адэм абы щыгъуэ, зэрыжиІэжу щытамкІэ, щакІуэ фочыр къыхуэмыІэту, илъэфу арат. Арами, дыгъуакІуэхэм къаІэщІэкІащ, зым и фочыр къигъэкІуасэри. Куэдрэ къуршым итащ ар, къиущыхьу, имыцІыху щІыпІэм игъуэщыхьауэ. Мылым лъакъуэ лъэныкъуэкІэ кІуэцІрыхуауэ хэлъу, мэжалІэу, къаруушэу къагъуэтыжащ Гундэлэн щакІуэхэм. Апхуэдэу си адэр къыщыхутащ Гундэлэн нэхъ хуэщІауэ дэс унагъуэм икІи абы щапІащ я быным хуэдэу. ЩІалэ цІыкІум ищІэр и адэм и цІэ закъуэрат - Хьэсэн. Езыр Юсуфт. Ауэ щыхъум, Хьэсэнбей Юсуф къыфІащащ.

АтІэ, си адэр зыпІыжам и мылъкум щыщ къыхуигъанэри, а зэманым дежкІэ къулей хъуащ Юсуф. Мылым щыхэхуам щыгъуэ и лъакъуэ лъэныкъуэр пыщтыкІауэ къыщІэкІри, пахат. Езыр щІалэшхуэу, екІуу, гъэсэныгъэ дахэ хэлъу, щхьэц Іув хъурыфэу, къулейуэ, ауэ лъакъуэ лъэныкъуэу... Куэдрэ щхьэгъусэ къимышэу щысащ. Си анэр - Балаевэ ФатІимэт - къыщыцІыхуам ди адэр илъэс 30-м фІыуэ щІигъуат. ФатІимэт щІалэ дыдэт иджыри, илъэс 14 хъуа къудейуэ арат. ГурыщІэ къабзэ зэхуащІауэ къыщІэкІащ, ныбжьышхуэ я зэхуаку дэлъми. Зэрышащ, бын 11 зэдагъуэтыжащ.

Хэку зауэшхуэр къэхъея нэужь алъандэрэ цІыхум имылъэгъуа гущІэгъуншагъэ ди нэгу щІэкІащ. Ауэ ари тщигъэгъупщэжауэ щытащ 1944 гъэм гъатхэпэм и 8 пщэдджыжьым... Псори зэрызехьэрт, сабийхэр зэщІэгъуагэрт, балигъхэр зэрыгъэкІийрт. «ПсынщІэу зыфхуапэ, дыдашынущ!» - жаІэри, ди адэр къыщІыхьэжащ. Дэ зыри къыдгурыІуэртэкъым, дыщІыдашынури дыздэкІуэри тщІэртэкъым. Си шыпхъу нэхъыщІэ цІыкІум сэхуран гъэлыгъуа фІэфІти, лъаІуэрт: «КхъыІэ, сэхуран къэпыр дывгъэгъэлыгъуи, дывгъэшхыж», - жиІэу. Ар щІэгъыр гъуэмылэ къызэдэтщтэу ядэртэкъыми арат. Къызыщыгъэхъу, бынунагъуэшхуэ пкІэрыщІауэ, махуэ дапщэкІэ гъуэгу утетынуми умыщІэу, уздашэм ущымыгъуазэу гъуэгу утеувэну!

Іэщ къызэрырашэкІ вагонхэм драгъэтІысхьащ, сытми. Дызэщыгуауэ, дызэщІэгъуагэу, зыдгъэхьэзырынуи тэмэму зытхуэпэнуи дыхунамыгъэсауэ... Абдежым сэлэт гуэр къэкІуащ: «Хьэсэнбей Юсуф! Хьэсэнбей Юсуфыр хэт?».

Ди адэм зыкъыщигъэлъагъуэм, унафэ къыхуищІащ и унагъуэр зэщІикъуэу, вагоным къикІыжыну, дашхэм зэрыхэмытым къыхэкІыу.

- Сыт сащІыхэмытыр? - игъэщІэгъуащ ди адэм.

- Убалъкъэркъыми. Уэ утыркущ! - жиІащ.

- Сынехынукъым. Сытыркуми, балъкъэрхэм сапІыжащ, абыхэм я кІуэдыр си кІуэдщ, - жиІэри, Юсуф къикІуэтащ.

- Иджыпступщ1э уи унагъуэр пщІыгъуу къех, армыхъумэ узэгуезгъэхынщ, - жиІэу сэлэтым фочыр къыщыттриубыдэм, псори дыкъелъащ.

Сэ абы ипэкІэ зэи слъэгъуатэкъым си адэ-анэм нэпс щІагъэкІыу. Сыт хуэдэ гугъуехь иримыхьэлІами, ахэр фІыуэ зэрылъагъуэрт, зэрыІыгъти, зыми пимыкІуэту, лъэ быдэкІэ щІым тетт. Ауэ абы щыгъуэ Юсуф и нэпсыр хуэмыубыдыжу зэрыгъар сигу икІыжыркъым. ДакІэлъыплъым, дакІэлъыгъыурэ Іыхьлыуи, ныбжьэгъуи, гъунэгъууи диІар дашащ а махуэм. Сыт тщІэнт?! Унэм дгъэзэжащ. Бэлыхьым я нэхъ Іеижым къыкІэлъыкІуэ махуэхэращ щыщІидзар: къуажэм къыдэна Іэщыр гъуахъуэрт, жэмхэр бурт, хэт и шхуэлыр къеблауэ зэщІитхьыу, хэти мэжалІэу, псы хуэлІэу. Абдежым ди адэ-анэм я бгыр щІакъузэщ, сабий гупыр дыкъащтэри, къуажэм дыдэуващ. Іэщхэр зы щІыпІэм деж щызэхуэтхусри, жэмхэр къэтшу, дгъашхэу, зыхуей хуэдгъазэу зыкъомрэ зетхьауэ щытащ. НэхъыжьыІуэхэр адэ-анэм дадэІэпыкъуу, курытхэр нэхъыщІэхэм якІэлъыплъу.

ИужькІэ Гундэлэн и Іэхэлъахэм щыІэ адыгэ жылагъуэхэм никІыурэ накІуэрт цІыхухэр, къыддэІэпыкъуну, зи бжэр зэІудзауэ къанэу ябгына унэхэр ягъэбыдэрт, дыгъуэгъуакІуэхэм Іисраф ямыщІын щхьэкІэ. Абы щыгъуэ къызгурыІуащ - цІыхур лъэпкъкІэ зэхэбгъэж хъунукъым. Дэ псори дыцІыхущ, аращ нэхъыщхьэр. ЗыкІи дызэщхьэщыкІыркъым, ди бзэр зэтемыхуэми. ИкІи абы щыгъуэ ди нэгу щІэкІар балъкъэрми адыгэми ди зэхуэдэ хьэлъэт.

Абдежым сыхъуэпсащ апхуэдиз цІыхугъэрэ хабзэрэ зыдэслъэгъуа адыгэхэм нысэ сахуэхъуну. Си натІэм иту сыкъалъхуагъэнт ар... Фи адэшхуэм сыкъигъэкІуэсащ.

Ауэрэ илъэсхэр кІуащ. Балъкъэрхэм кърагъэгъэзэжу, я псэупІэхэр къызэрагъэнам хуэдэу къыщрихьэлІэжам абыхэм къагуфІар дэтхэнэ зы адыгэми псапэу тхьэм къритыж!».

Юсуф и ныбжьыр хэкІуэтауэ, и бынхэри къэжэпхъауэ къыІэрыхьащ хы адрыщІ щыІэ къэралыгъуэм къикІа тхыгъэ кІапэ. Абы къыхуэтхэрт и къуэш-шыпхъухэр. Къызэрыщ-ІэкІамкІэ, щІалэ цІыкІур щыкІуэда махуэм къыщыщІэдзауэ и адэ-анэм къалъыхъуэу къэгъуэгурыкІуащ. Я нэхъыжьхэр дунейм ехыжа нэужьи, и къуэшхэмрэ шыпхъухэмрэ пащэжащ а Іуэху хьэлъэм, икІи Юсуф Къэбэрдей-Балъкъэрым къыщагъуэтыжауэ, Тыркум ираджэрт. «Сэ укъызгуроІуэ. Зэрани сыпхуэхъунукъым. Ухуеймэ, кІуэж Тыркум. Ауэ си бын пщыкІузыр сымыцІыху лъагъуэм схутешэнукъыми, сэ мыбдеж сыкъыщонэ», - жиІауэ щытащ си анэшхуэм и анэ ФатІимэт. Юсуфи къызэринэкІыфынутэкъым и гъащІэ гъуэгур къыдэзыгъэпсынщІа щхьэгъусэри, и адэ-анэм, къыдалъхуахэм зэращымыгъупщам, апхуэдиз зэманкІэ къызэралъыхъуам и псэр дэпсэхуауэ, Гундэлэн къыдэнэжауэ щытащ.

Сурэтым итыр си анэшхуэ Заирэтрэ си анэ ФатІимэрэщ.

ФЫРЭ Анфисэ.

Лъэужь нэху къэзыгъэнащ ТекІуий Мадинэ

● Фэеплъ

Бэрбэч ХьэтІутІэ и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым, ди щІыналъэм и щІэныгъэ ІэнатІэм зэрыщыту хэщІыныгъэ хьэлъэ ягъуэтащ. Илъэс 67-м иту дунейм ехыжащ цІыху щыпкъэ, щІэныгъэ лэжьакІуэ цІэрыІуэ, КъБКъУ-м и профессор, тхыдэ щІэныгъэхэмкІэ доктор ТекІуий (Битокъу) Мадинэ Анатолэ и пхъур.

ЩІЭНЫГЪЭ зэфІэкІ лъагэ зыбгъэдэлъа адыгэ бзылъхугъэ щыпкъэр ди республикэми ди къэралым и нэгъуэщІ щІыналъэхэми цІэрыІуэ щыхъуат. ТекІуий Мадинэ УФ-м цІыхухэм щІэныгъэ нэхъыщхьэ егъэгъуэтынымкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэт. Илъэс куэдкІэ ар щытащ Бэрбэч ХьэтІутІэ и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым КъБР-м щыпсэу лъэпкъхэм я этнологиемрэ тхыдэмкІэ, журналистикэмкІэ и кафедрэм и унафэщІу.

Ди лъэпкъ хабзэм, щІэблэ гъэсэкІэм, щІэныгъэ нэхум гулъытэ хэхарэ пщІэрэ щигъуэту къекІуэкІа адыгэ унагъуэ дахэм къыщыхъуащ Мадинэ. Абы и адэ ТекІуий Анатолэ тхыдэ щІэныгъэхэмкІэ зэфІэкІышхуэ зыбгъэдэлъа лъэпкъ еджагъэшхуэт. И анэ АфІэунэ Рае ди республикэми къэралми щыцІэрыІуэ журналист Іэзэу щытащ. Апхуэдэ адыгэ унагъуэ екІум щапІа, щагъэса цІыхум и гумрэ и псэмрэ дахагъэм, фІым, щІэ гуэр къэщІэным хуэгъэпсауэ щытщ, дауи. Мадини апхуэдэт. Курыт школыр ехъулІэныгъэ лъагэ иІэу къиуха нэужь, пщащэ щІыкІур лъэпощхьэпоуншэу щІэтІысхьащ КъБКъУ-м и тхыдэ-филологие факультетым. Студент илъэсхэр ирихьэкІащ купщІафІэу, ІуэхугъуэшІэу хьэлэмэт куэдкІэ гъэнщІауэ. А илъэсхэм ирохьэлІэ Мадинэ къэхутэныгъэ хьэлэмэтхэм щыдихьэха, щІэныгъэ куум иужькІэ хуэзыша лъагъуэм щытехьа зэманыр.

1980 гъэм ТекІуиймы еджэныр къиухащ, пщІэрэ щытхъурэ пылъу. Пщащэм бгъэдэлъ зэчиймы гу лъызыта егъэджакІуэхэм я жэрдэмкІэ, Мадинэ университетым увауэ щытащ икІи бгъэдэлъ щІэныгъэм хигъэхъуэн мурадкІэ аспирантурэм и еджэным щыпищащ. Егугъуу игъэхьэзырыри, абы ехъулІэныгъэкІэ пхигъэкІащ и кандидат диссертацэр. Абы къыщиІэта ІуэхугъуэхэмТекІуиймы иужькІэ нэхъ куууэу зыщригъэужьащ 2007 гъэм утыку кърихьа и доктор диссертацэм. ЩІэныгъэ дунейм пщІэшхуэ щызыгъуэта лэжьыгъэхэм халъытащ ар. Мадинэ ари щытхъушхуэ иІэу ирихьэкІри, «тхыдэ щІэныгъэхэмкІэ доктор» цІэ лъапІэр къыфІащащ.

Илъэс 45-м нэскІэ щІэныгъэ ІэнатІэм пэрытащ еджагъэшхуэр. А зэман кІыхьым къриубыдэу абы зы щІэблэкъым щІэныгъэ гъуэгум тригъэувар, гъащІэм лъэ быдэкІэ хэтыфыну ІэщІагъэлІу иригъэджар. ЕгъэджакІуэ нэхъыжьу лэжьэн щІэзыдза Мадинэ нэсыфащ университетым и профессор, кафедрэм и унафэщІ къулыкъу лъагэхэм. Апхуэдэ пщІэшхуэр, гулъытэр егъэджакІуэ гумызагъэм, къэхутакІуэ емызэшым къиихьащ бгъэдэлъ зэфІэкІымрэ жыджэрагъымкІэ, зыпэрыт ІэнатІэмкІэ зыхищІэ жэуаплыныгъэмрэ и ІэщІагъэм хуиІэ лъагъуныгъэ мыкІуэщІымкІэ. Егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэ лэжьыгъэшхуэм къыдэкІуэу, ТекІуийм дапщэщи иригъэкІуэкІащ сыт щыгъуи дэзыхьэхыу къекІуэкІа къэхутэныгъэхэр. Кавказ Ищхъэрэ щІыналъэм щыпсэу лъэпкъхэм я этнографием, тхыдэм тещІыхьа а лэжьыгъэ купщІафІэхэр щІэх-щІэхыурэ къытрадзэрт республикэ газетхэм, журнал цІэрыІуэхэм, нэгъуэщІ щІэныгъэ къыдэкІыгъуэхэм.

ТекІуий Мадинэ Анатолэ и пхъур дунейм зэрехыжар гущІыхьэ ящыхъуащ куэдым. Ар фІыкІэ ягу къинащ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым къыщыдэлажьэхэм, ныбжьэгъуу иІахэм, иригъэджа щІалэгъуалэм, гъуэгу захуэ тригъэува щІэныгъэлІ ныбжьыщІищхэм. Шэч хэмылъу, хьэлъэ дыдэщ а хэщІыныгъэр Битокъуэ я унагъуэм исхэмкІи: щхьэгъусэм, бынхэм, абыхэм къащІэхъуэ щІэблэм я дежкІэ. Апхуэдэщ къыщыхъуа ТекІуий лъэпкъымкІи. ІэтыгъуафІэ Алыхьым ящищІ.

ЗыцІыхуу щыта дэтхэнэми, лэжьэгъурэ ныбжьэгъуу иІахэми, зэ фІэкІа зримыхьэлІахэми - псоми и гъащІэм нэхугъэ гуэррэ гуапагъэрэ хэзылъхьэу къекІуэкІа, адыгэ бзылъхугъэ нэсым и щІыхьэ дахэу дунейм тета ТекІуий Мадинэ Анатолэ и пхъум, еджагъэшхуэм, къэхутакІуэ ІэкІуэлъакІуэм, ныбжьэгъу пэжым, лэжьэгъу икІи унафэщІ щыпкъэм, щхьэгъусэфІым, анэ щабэм, шыпхъу гумащІэм, анэшхуэ ІэфІым, и ахърэтыр дахэ Алыхьым ищІ. Нэхугъэ къызыпкърыкІыу, ар адрейхэм гъэгугъэлъагъуэ яхуэзыщІу псэуа Мадинэ и лъэужьыр куэдрэ хремыгъуащэ.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэмрэ КъБР-м и Парламентым и Аппаратым и лэжьакІуэхэмрэ **Битокъу Владимир Михаил** и къуэм хуогузавэ абы и щхьэгъусэ **ТекІуий Мадинэ Анатолэ и пхъур** дунейм зэрехыжам къыхэкІыу.

УФ-м цІыхухэм щІэныгъэ нэхъыщхьэ егъэгъуэтынымкІэ и ІэнатІэм щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ, тхыдэ щІэныгъэхэмкІэ доктор, КъБКъУ-м и профессор, КъБР-м щыпсэу лъэпкъхэм я этнологиемрэ тхыдэмкІэ, журналистикэмкІэ кафедрэм и унафэщІ **ТекІуий Мадинэ Анатолэ и пхъур** дунейм зэрехыжар хуабжьу гущІыхьэ тщыхъуащ икІи гурэ псэкІэ дахуогузавэ абы и щхьэгъусэ **Битокъу Владимир Михаил и къуэм**, я унагъуэм исхэм. Дэ тфІэкІуэдащ ныбжьэгъу пэж, цІыху гуапэ, бзылъхугъэ щыпкъэ, лъэпкъ еджагъэшхуэ. ТекІуий Мадинэ и ахърэтыр нэху Алыхьым ищІ.

И ныбжьэгъухэр.

ТВ НЭТЫНХЭР

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10

Первый

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)
10.10 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 14.00, 17.00, 18.30 Информационный канал (16+)
13.30 «АнтиФейк» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «КАЗАНОВА. В БЕГАХ» (16+)
23.00 «Большая игра» (16+)
00.00 «Время героев» (16+)
01.00 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

Россия 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00, 18.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОТЕРЯННЫЙ КЛЮЧ» (16+)
23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.10 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
03.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)

НТВ

04.45, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. СЕВЕРНЫЕ РУБЕЖИ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ХОЗЯИН» (16+)
22.00, 00.00 Т/с «КИЛЛЕР» (16+)
00.40 Т/с «ЧУЖОЙ РАЙОН» (16+)

Звезда

05.40 Д/ф «Герой 115» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Х/ф «НАД ТИССОЙ» (16+)
12.50 «Специальный репортаж» (16+)
13.25 «По горячим следам» (16+)
14.00, 15.05, 17.15 Т/с «ИСЧЕЗНУВШИЕ» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж» (16+)
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 «Скрытые угрозы» с Николаем Чиндяйкиным (16+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 Х/ф «НАД ТИССОЙ» (16+)
00.45 Х/ф «ПРИЗНАТЬ ВИНОВНЫМ» (16+)
02.05 Х/ф «ПРАВО НА ВЫСТРЕЛ» (16+)
03.30 Т/с «ИСЧЕЗНУВШИЕ» (16+)

Россия К

06.30 «Пешком...»
07.05 Черные дыры. Белые пятна
07.45 Д/ф «Роман в камне»
08.15 Д/с «Невский ковчег. Теория невозможного»
08.40 Т/с «ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА» (16+)
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.15 «Наблюдатель»
11.10, 01.15 ХХ век
12.45 Новости. Подробно. АРТ
13.00 Д/ф «Гусарская баллада». Корнет, Вы женщина?»
13.40 Х/ф «ГУСАРСКАЯ БАЛЛАДА» (16+)
15.15 Д/с «Забытое ремесло»
15.30 Линия жизни
16.30 Д/с «Передвижники»
17.15 Русский симфонизм
18.10 «Рассказы из русской истории»
19.45 Главная роль
20.05 «Правила жизни»
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.45 Д/ф «Курсовая работа»
21.35 «Сати. Нескучная классика...»
22.15 Х/ф «МАСТЕР И МАРГАРИТА» (16+)
23.10 «А. Пушкин. «Евгений Онегин»
23.55 «Магистр игры»
00.25 Д/с «Нормандия - земля воинов»
02.30 Д/ф «Роман в камне»

Матч!

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Все о главном» (12+)
07.00, 10.00, 12.55, 14.55 Новости
07.05, 19.25, 23.35 Все на Матч! Прямая трансляция
10.05 Лица страны (12+)
10.25 «Лучшие из лучших» (12+)
11.30 Футбол. МИР. Российская премьер-лига. Обзор тура (6+)
12.35 Специальный репортаж (12+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.25 Матч! Парад (16+)
15.00 Громко. Прямая трансляция
16.30 Хоккей. «Автомобилист» (Екатеринбург) - ЦСКА. Фонбет. Чемпионат КХЛ. Прямая трансляция
19.55 Футбол. «Балтика» (Калининградская область) - «Ротор» (Волгоград). МЕЛБЕТ. Первая лига. Прямая трансляция
22.00 Бильярд. BetBoom. Лига чемпионов. Прямая трансляция из Москвы
00.35 Бокс. Чемпионат мира. Женщины. Трансляция из Сербии (16+)
01.55 Гандбол. «Зенит» (Россия) - «Машека» (Белоруссия). SEHA-Газпром лига. 1/4 финала (6+)

Гъубж, гъатхэпэм и 11

Первый

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)
10.10 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 14.00, 17.00, 18.30 Информационный канал (16+)
13.30 «АнтиФейк» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «КАЗАНОВА. В БЕГАХ» (16+)
23.00 «Большая игра» (16+)
00.00 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

Россия 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00, 18.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОТЕРЯННЫЙ КЛЮЧ» (16+)
23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.10 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
03.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)

НТВ

05.00, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. СЕВЕРНЫЕ РУБЕЖИ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ХОЗЯИН» (16+)
22.00, 00.00 Т/с «КИЛЛЕР» (16+)
00.35 Т/с «ЧУЖОЙ РАЙОН» (16+)

Звезда

06.00 Т/с «ИСЧЕЗНУВШИЕ» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Х/ф «КУРЬЕР» (16+)
13.25 «Специальный репортаж» (16+)
13.40 «По горячим следам» (16+)
14.00, 15.05, 17.15 Т/с «КОМАНДА 8» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж» (16+)
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 «Улика из прошлого» (16+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 Х/ф «КУРЬЕР» (16+)
00.50 Х/ф «ГОЛУБЫЕ ДОРОГИ» (16+)
02.15 Д/с «Шедевры военных музеев» (12+)
03.05 Д/с «Москва фронту» (16+)
03.25 Т/с «КОМАНДА 8» (16+)

Россия К

06.30 «Пешком...»
07.05 Театральная летопись
07.35 Д/с «Нормандия - земля воинов»
08.45 Т/с «ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА» (16+)
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.15 «Наблюдатель»
11.10, 00.45 ХХ век
12.45 Новости. Подробно. Книги
13.00 Д/с «Запечатленное время»
13.30 «Игра в бисер» с Игорем Волгиным
14.10 Д/с «Магический кристалл Жореса Алферова»
14.40 Х/ф «ТАЙНИК У КРАСНЫХ КАМНЕЙ» (16+)
15.45 «Сати. Нескучная классика...»
16.30 «Эрмитаж»
17.15 Русский симфонизм
18.15 Д/ф «Роман в камне»
18.45 «Острова»
19.45 Главная роль
20.05 «Правила жизни»
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.50 Искусственный отбор
21.35 «Белая студия»
22.15 Х/ф «МАСТЕР И МАРГАРИТА» (16+)
23.10 «А. Пушкин. «Евгений Онегин»
23.55 Д/с «Нормандия - земля воинов»
01.50 Д/ф «Вызов хаосу»
02.30 Д/ф «Роман в камне»

Матч!

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 Матч! Парад (16+)
07.00, 10.00, 12.55, 14.55 Новости
07.05, 15.00, 23.35 Все на Матч! Прямая трансляция
10.05, 12.35 Специальный репортаж (12+)
10.25 «Лучшие из лучших» (12+)
11.30 Смешанные единоборства. А. Перейра - М. Анкалаев. UFC. Трансляция из США (16+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.25 География спорта (12+)
15.45 Д/ф «Копа 71» (16+)
17.40 Футбол. МИР. Российская премьер-лига. Обзор тура (6+)
18.45 Футбол. «Динамо» (Махачкала) - «Локомотив» (Москва). FONBET. Кубок России. Путь регионов. 1/4 финала. Прямая трансляция
21.00 Футбол. «Краснодар» - «Ахмат» (Грозный). FONBET. Кубок России. Путь регионов. 1/4 финала. Прямая трансляция
22.00 Бильярд. BetBoom. Лига чемпионов. Прямая трансляция из Москвы
00.35 Бокс. Чемпионат мира. Женщины. Трансляция из Сербии (16+)
01.55 Волейбол. Чемпионат России. Pari. Суперлига. Женщины. 1/4 финала (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Дзюдо. Мировой тур. Гран-при. Трансляция из Австрии (12+)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12

Первый

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)
10.10 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 14.00, 17.00, 18.30 Информационный канал (16+)
13.30 «АнтиФейк» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «КАЗАНОВА. В БЕГАХ» (16+)
23.00 «Большая игра» (16+)
00.00 «Шоу Вована и Лексуса» (16+)
01.00 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

Россия 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00, 18.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОТЕРЯННЫЙ КЛЮЧ» (16+)
23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.10 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
03.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)

НТВ

05.00 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. СЕВЕРНЫЕ РУБЕЖИ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 «Сегодня»
08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ХОЗЯИН» (16+)
22.00, 00.00 Т/с «КИЛЛЕР» (16+)
00.35 Т/с «ЧУЖОЙ РАЙОН» (16+)

Звезда

06.00 Т/с «КОМАНДА 8» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Х/ф «СВЕРСТНИЦЫ» (16+)
12.50 «Специальный репортаж» (16+)
13.25 «По горячим следам» (16+)
13.45 Д/с «Советские прорывы. Вдохновение для будущего» (16+)
14.20, 15.05, 17.15 Т/с «ОПЕРАЦИЯ «ГОРГОНА» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж» (16+)
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 Д/с «Секретные материалы» (16+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 Х/ф «СВЕРСТНИЦЫ» (16+)
00.45 Х/ф «ГОРОЖАНЕ» (16+)
02.10 Х/ф «МАКСИМКА» (16+)
03.40 Т/с «ОПЕРАЦИЯ «ГОРГОНА» (16+)

Россия К

06.30 «Пешком...»
07.05 Театральная летопись
07.35 Д/с «Нормандия - земля воинов»
08.45 Т/с «ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА» (16+)
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.15 «Наблюдатель»
11.10, 00.50 ХХ век
12.45 Новости. Подробно. Кино
13.00 Д/с «Запечатленное время»
13.30 Искусственный отбор
14.10 Д/с «Магический кристалл Жореса Алферова»
14.40 Х/ф «ТАЙНИК У КРАСНЫХ КАМНЕЙ» (16+)
15.45 «Белая студия»
16.30 «Библейский сюжет»
17.15 Русский симфонизм
18.30 Д/с «Забытое ремесло»
18.45 «Острова»
19.45 Главная роль
20.05 «Правила жизни»
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.50 Абсолютный слух
21.30 Власть факта
22.15 Х/ф «МАСТЕР И МАРГАРИТА» (16+)
23.10 «А. Пушкин. «Евгений Онегин»
23.55 Д/с «Нормандия - земля воинов»
02.00 Д/с «Магический кристалл Жореса Алферова»

Матч!

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 География спорта (12+)
07.00, 10.00, 12.55, 14.55 Новости
07.05, 15.00, 22.30 Все на Матч! Прямая трансляция
10.05, 12.35 Специальный репортаж (12+)
10.25 «Лучшие из лучших» (12+)
11.30 Профессиональный бокс. Братья Цзю. Лучшее (16+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.25 «Вид сверху» (12+)
15.45 Футбол. «Акрон» (Тольятти) - «Спартак» (Москва). FONBET. Кубок России. Путь регионов. 1/4 финала. Прямая трансляция
18.00 Футбол. «Ростов» (Ростов-на-Дону) - «Зенит» (Санкт-Петербург). FONBET. Кубок России. Путь РПЛ. 1/2 финала. Прямая трансляция
20.15 Футбол. ЦСКА - «Динамо» (Москва). FONBET. Кубок России. Путь РПЛ. 1/2 финала. Прямая трансляция
23.35 «Вы это видели» (12+)
00.35 Бокс. Чемпионат мира. Женщины. Трансляция из Сербии (16+)
01.55 Волейбол. Чемпионат России. Pari. Суперлига. Мужчины. Квалификационный раунд (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Дзюдо. Мировой тур. Гран-при. Трансляция из Австрии (12+)

Махуэку, гъатхэпэм и 13

Первый

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)
10.10 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 14.00, 17.00, 18.30 Информационный канал (16+)
13.30 «АнтиФейк» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «КАЗАНОВА. В БЕГАХ» (16+)
23.00 «Большая игра» (16+)
00.10 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

Россия 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00, 18.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОТЕРЯННЫЙ КЛЮЧ» (16+)
23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.10 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
03.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)

НТВ

05.00, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.35 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ХОЗЯИН» (16+)
22.00, 00.00 Т/с «КИЛЛЕР» (16+)
00.45 «Поздняков» (16+)
00.55 «Мы и наука. Наука и мы» (12+)
01.45 Т/с «ЧУЖОЙ РАЙОН» (16+)

Звезда

06.00 Т/с «ОПЕРАЦИЯ «ГОРГОНА» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Х/ф «РАЗМАХ КРЫЛЬЕВ» (16+)
13.25 «Специальный репортаж» (16+)
13.40, 15.05, 17.15 Т/с «БЕЗ ПРАВА НА ОШИБКУ» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж» (16+)
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 «Код доступа» (12+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 Х/ф «СУВЕНИР ДЛЯ ПРОКУРОРА» (16+)
00.55 Х/ф «МОРСКОЙ ОХОТНИК» (16+)
02.05 Х/ф «БЕСПОКОЙНОЕ ХОЗЯЙСТВО» (16+)
03.35 Х/ф «ДЕВУШКА С ХАРАКТЕРОМ» (16+)
04.55 Д/с «ВМФ СССР. Хроника Победы» (16+)

Россия К

06.30 «Пешком...»
07.05 Театральная летопись
07.35 Д/с «Нормандия - земля воинов»
08.35 Т/с «ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА» (16+)
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.15 «Наблюдатель»
11.10, 00.50 ХХ век
12.45 Новости. Подробно. Театр
13.00 Д/с «Запечатленное время»
13.30 Абсолютный слух
14.10 Д/с «Магический кристалл Жореса Алферова»
14.40 Х/ф «ТАЙНИК У КРАСНЫХ КАМНЕЙ» (16+)
15.45 «2 Верник 2»
16.30 Моя любовь - Россия!
17.15 Русский симфонизм
18.05 Д/ф «Вызов хаосу»
18.45 Д/ф «Сердце на ладони»
19.45 Главная роль
20.05 Открытая книга
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.50 Д/ф «Новый Гулливер». Моя лилипуточка, приди ко мне!»
21.30 «Энигма»
22.15 Х/ф «МАСТЕР И МАРГАРИТА» (16+)
23.10 «А. Пушкин. «Евгений Онегин»
23.55 Д/ф «Раскрытые тайны Тутанхамона»
02.00 Д/с «Магический кристалл Жореса Алферова»

Матч!

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Вид сверху» (12+)
07.00, 15.25 Новости
07.05, 15.30, 19.30, 22.35 Все на Матч! Прямая трансляция
08.30 Биатлон. Альфа-банк. Чемпионат России. Суперспринт. Прямая трансляция из Тюмени
13.30 Есть тема! Прямая трансляция
14.55 «Большой хоккей» (12+)
16.15 «Формула-1. Гаснут огни» (12+)
16.45 Хоккей. «Салават Юлаев» (Уфа) - «Динамо» (Москва). Фонбет. Чемпионат КХЛ. Прямая трансляция
20.15 Футбол. FONBET. Кубок России. Обзор (6+)
21.00 Бильярд. BetBoom. Лига чемпионов. Прямая трансляция из Москвы
23.45 Евротур (12+)
00.35 Бокс. Чемпионат мира. Женщины. Трансляция из Сербии (16+)
01.55 Баскетбол. ЦСКА - «Енисей» (Красноярск). Единая лига ВТБ (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Д/ф «Двенадцатый игрок» (16+)

Мэрем, гъатхэпэм и 14

1

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)
10.10 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 14.00, 17.00 Информационный канал (16+)
13.30 «АнтиФейк» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
18.40 «Человек и закон» (16+)
19.45 «Поле чудес» (16+)
21.00 «Время»
21.45 «Голос». Новый сезон (12+)
23.30 «30 лет вместе». «Магия кино» (12+)
00.55 Д/ф «Леонид Енгибаров. К 90-летию со дня рождения» (12+)
01.20 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00, 18.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «КУЛАГИНЫ» (16+)
17.00 Прямой эфир (16+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 «Один в один» (12+)
23.55 Торжественная церемония вручения Российской национальной музыкальной премии «Виктория»
02.00 Х/ф «НИ ЗА ЧТО НЕ СДАМСЯ» (16+)

НТВ

04.45, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «ДНК» (16+)
17.55 «Жди меня» (12+)
20.00 Т/с «ХОЗЯИН» (16+)
22.00 Т/с «КИЛЛЕР» (16+)
00.15 «Своя правда» с Романом Бабаяном (16+)

ЗВЕЗДА

05.25 Х/ф «ГОРОЖАНЕ» (16+)
06.55 Х/ф «ПЕРВЫЙ ТРОЛЛЕЙБУС» (16+)
09.00, 13.00, 17.00, 19.00 Новости дня (16+)
09.20 «Ищу своих» (12+)
10.05 «По горячим следам» (16+)
10.25 Х/ф «К ЧЕРНОМУ МОРЮ» (16+)
12.00, 13.25, 15.05 Т/с «СЕКРЕТНЫЙ ФАРВАТЕР» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
15.25, 17.15 Т/с «СЕКРЕТНЫЙ ФАРВАТЕР» (16+)
19.40 «Загадки века с Сергеем Медведевым» (12+)
20.30 «Война миров». «Битва за жизнь. Ключевые открытия в военной медицине» (16+)
21.20 «Специальный репортаж. Что русскому смешно...» (16+)
22.00 «Здравствуйте, товарищи!» (16+)
23.30 «Музыка+». «Калинка» в стиле рэп. Владимир Девятов, Марина и Иван Девятовы, Сосо Павлиашвили, баянист Валерий Семин, фолкгруппа «ЯR-Марка», дуэт «Баян Микс» и детский музыкальный театр «Домисолька» (12+)
00.50 Х/ф «ЖЕСТОКИЙ РОМАНС» (16+)
03.15 Х/ф «СУВЕНИР ДЛЯ ПРОКУРОРА» (16+)
04.40 Д/с «Война после Победы» (16+)
05.25 Д/с «ВМФ СССР. Хроника Победы» (16+)

РОССИЯ К

06.30 «Пешком...»
07.05 Театральная летопись
07.35 Д/ф «Раскрытые тайны Тутанхамона»
08.45 Т/с «ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА» (16+)
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.15 Новости культуры
10.20 Шедевры старого кино
12.00 Д/ф «Ирина Бугримова. Царица над царями»
12.45 Д/с «Первые в мире»
13.00 Д/с «Запечатленное время»
13.30 Власть факта
14.10 Д/с «Магический кристалл Жореса Алферова»
14.40 Х/ф «ТАЙНИК У КРАСНЫХ КАМНЕЙ» (16+)
15.45 «Энигма»
16.30 Письма из провинции
17.15 Русский симфонизм
18.15 Д/ф «Роман в камне»
18.45 «Царская ложа»
19.45 Д/ф «Главная ценность в жизни»
20.25 Д/с «Искатели»
21.15 Линия жизни
22.20 Х/ф «МАСТЕР И МАРГАРИТА» (16+)
23.30 «2 Верник 2»
00.25 Х/ф «ПРОСТОЙ КАРАНДАШ» (16+)
01.55 Д/с «Искатели»
02.40 М/ф «Великолепный Гоша». «Русские напевы»

МАТЧ!

06.00 «Тайны звезд спорта» (12+)
06.30 «Большой хоккей» (12+)
07.00, 10.00, 12.55, 15.25 Новости
07.05, 19.30, 23.00 Все на Матч! Прямая трансляция
10.05 Небесная грация (6+)
10.25 «Лучшие из лучших» (12+)
11.30 Смешанные единоборства. А. Грозин - А. Оливейра. OLIMPBET. Наше дело. Трансляция из Сочи (16+)
12.35 Лица страны (12+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.35 Евротур (12+)
15.30 Смешанные единоборства. One FC. Прямая трансляция из Таиланда
19.55 Фехтование. Международный турнир «Московская сабля». Женщины. Прямая трансляция из Москвы
21.30 Бокс. Чемпионат мира. Женщины. 1/2 финала. Трансляция из Сербии (16+)
00.05 «Формула-1. Гаснут огни» (12+)
00.35 Биатлон. Альфа-банк. Чемпионат России. Суперспринт. Трансляция из Тюмени (6+)
01.55 Волейбол. Чемпионат России. Pari. Суперлига. Женщины. 1/4 финала (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Д/ф «Новицки. Идеальный бросок» (16+)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15

1

06.00 Телеканал «Доброе утро. Суббота»
09.00 «Умницы и умники» (12+)
09.45 «Слово пастыря» (0+)
10.00, 12.00 Новости
10.15 «Вспомнить все» (12+)
11.05 «Играем свадьбу!» (12+)
12.15 Поехали! (12+)
13.05 «Они выбрали - Родину» (16+)
13.45 Д/ф «Римма Маркова. Душа нараспашку» (12+)
14.40 «Горячий лед». Т-Банк. Кубок Первого канала по фигурному катанию-2025 (0+)
16.55 «Кто хочет стать миллионером?» (12+)
18.00 Вечерние новости
18.30 «Сегодня вечером» (16+)
21.00 «Время»
21.35 КВН. Высшая лига (16+)
23.55 Х/ф «ШАГНИ ВПЕРЕД» (18+)
02.00 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России. Суббота
08.00 Местное время. Суббота
08.35 «По секрету всему свету»
09.00 «Формула еды» (12+)
09.25 «Пятеро на одного»
10.10 Сто к одному
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30 «Наши. Военкоры» (12+)
12.00 «Доктор Мясников» (12+)
13.00 Большие перемены
14.30 Вести. Местное время
14.50 «Юмор! Юмор! Юмор!!!» (16+)
17.50 «Привет, Андрей!» (12+)
20.50 Вести. Местное время
21.00 Х/ф «ТЫ МОЙ, Я ТВОЯ» (16+)
00.35 Х/ф «ТАКСИСТКА» (16+)

НТВ

05.00 Х/ф «ВЫЗОВ» (16+)
06.25 «Жди меня» (12+)
07.20 «Смотр» (0+)
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня»
08.20 «Поедем, поедим!» (16+)
09.20 «Едим дома»
10.20 «Главная дорога» (16+)
11.00 «Живая еда» с Сергеем Малоземовым» (12+)
12.00 «Квартирный вопрос» (0+)
13.00 Основано на реальных событиях (16+)
15.00 «Своя игра» (0+)
16.20 ЧП. Расследование (16+)
17.00 «Следствие вели...» (16+)
19.00 «Центральное телевидение» с Вадимом Такменевым
20.10 «Суперстар!» (16+)
23.00 «Ты не поверишь!» (16+)
00.00 «Ч.Т.Д.» с Маргаритой Симоньян (16+)
00.40 Квартирник НТВ у Маргулиса (16+)
01.55 «Дачный ответ» (0+)
02.50 Х/ф «ПЕЧЕНЬ, ИЛИ ИСТОРИЯ ОДНОГО СТАРТАПА» (16+)

ЗВЕЗДА

05.50 Х/ф «СКАЗКА ПРО ВЛЮБЛЕННОГО МАЛЯРА» (16+)
07.10 Х/ф «КОМАНДИР СЧАСТЛИВОЙ «ЩУКИ» (16+)
09.00, 13.00, 19.00 Новости дня (16+)
09.15 «Второе мнение» (12+)
09.45 «Легенды музыки» (12+)
10.15 «Легенды кино» (12+)
11.05 «СССР. Знак качества» с Иваном Охлобыстиным» (12+)
11.55 «Не факт!» (12+)
12.30 «Любовь на линии огня». «Судьбы скрещенья» (16+)
13.15 Д/ф «Первопроходец» (12+)
14.20 Т/с «ОПЕРАЦИЯ «ТАЙФУН». ЗАДАНИЯ ОСОБОЙ ВАЖНОСТИ» (16+)
18.15, 19.25 Х/ф «ТИХАЯ ЗАСТАВА» (16+)
20.35 Т/с «СЕКРЕТНЫЙ ФАРВАТЕР» (16+)
01.55 Х/ф «КОМАНДИР СЧАСТЛИВОЙ «ЩУКИ» (16+)

РОССИЯ К

06.30 «Библейский сюжет»
07.05 М/ф «Малыш и Карлсон». «Карлсон вернулся». «Кораблик»
07.55 Х/ф «ВЕСНА В МОСКВЕ» (16+)
09.40 «Мы - грамотеи!»
10.25 Х/ф «ЧЕЛОВЕК НА СВОЕМ МЕСТЕ» (16+)
12.05 Д/ф «Зов Кални»
13.05 «Эрмитаж»
13.30 Черные дыры. Белые пятна
14.15 Д/с «Зеленые животные»
15.05 «Рассказы из русской истории»
16.15 Д/ф «Жизнь в треугольном конверте»
17.00 Д/ф «И оглянулся я на дела мои...»
17.30 Х/ф «ИДИОТ» (16+)
19.30 Новости культуры
19.45 Д/ф «Сергей Юрский. Игра в жизнь»
20.20 Х/ф «РЕСПУБЛИКА ШКИД» (16+)
22.00 «Агора»
23.00 Клуб «Шаболовка, 37»
00.00 Х/ф «ЛЮБОВЬ В ГОРОДЕ» (16+)
01.45 Д/с «Зеленые животные»

МАТЧ!

06.00 Смешанные единоборства. Р. Долидзе - Н. Имавов. UFC. Трансляция из США (16+)
07.00, 10.00, 14.20 Новости
07.05, 13.00, 21.45, 01.00 Все на Матч! Прямая трансляция
10.05 Д/с «Чемпионы» (6+)
10.25 10.25 Д/с «Век нашего спорта» (12+)
11.30 Биатлон. Альфа-банк. Чемпионат России. Одиночная смешанная эстафета. Прямая трансляция из Тюмени
14.25 Смешанные единоборства. Л. Эдвардс - К. Усман. UFC. Трансляция из Великобритании (16+)
15.55 Фехтование. Международный турнир «Московская сабля». Мужчины. Прямая трансляция из Москвы
17.25 Скоростной спуск на коньках. Pari Ice cross (Открытый кубок мира). Прямая трансляция из Нижнего Новгорода
19.00 Футбол. «Локомотив» (Москва) - «Динамо» (Москва). МИР. Российская премьер-лига. Прямая трансляция
22.50 Футбол. «Жирона» - «Валенсия». Чемпионат Испании. Прямая трансляция
02.00 Смешанные единоборства. М. Веттори - Р. Долидзе. UFC. Прямая трансляция из США

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16

1

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Играй, гармонь любимая! (12+)
06.55 «Часовой» (12+)
07.25 «Здоровье» (16+)
08.30 «Золотая коллекция «Союзмультфильма» (0+)
09.10 «Непутевые заметки» (12+)
09.30 «Мечталлион». Национальная лотерея (12+)
10.15 «Жизнь других» (12+)
11.05 «Повара на колесах» (12+)
12.15 Д/ф «Против правил». К 90-летию со дня рождения Сергея Юрского (12+)
13.10 «Видели видео?» (0+)
14.10 «Горячий лед». Т-Банк. Кубок Первого канала по фигурному катанию-2025 (0+)
16.40 «30 лет вместе». «Игры разума» (12+)
18.00 Вечерние новости
19.00 «Три аккорда». Новый сезон (16+)
21.00 «Время»
23.00 Т/с «ТЕРРИТОРИЯ» (18+)
00.00 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.25 Х/ф «ДРУГОЙ БЕРЕГ» (16+)
07.20 «В кругу друзей»
08.00 Местное время. Воскресенье
08.35 «Когда все дома с Тимуром Кизяковым»
09.25 «Утренняя почта» с Николаем Басковым
10.10 Сто к одному
11.00, 14.00, 17.00 Вести
11.30 «Наши. Военкоры» (12+)
12.00 Д/ф «Идеальный штурм» (12+)
12.55 Судьба человека с Борисом Корчевниковым (12+)
14.30 Вести. Местное время
15.00 «Аншлаг и Компания» (16+)
17.50 «Песни от всей души» (12+)
20.00 Вести недели
22.30 Москва. Кремль. Путин
23.00 Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
01.35 Х/ф «ДРУГОЙ БЕРЕГ» (16+)

НТВ

04.45 Х/ф «ЛЕДОКОЛ» (12+)
06.50 «Центральное телевидение» (16+)
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня»
08.20 «У нас выигрывают!» (12+)
10.20 «Первая передача» (16+)
11.00 «Чудо техники» (12+)
12.00 «Дачный ответ» (0+)
13.00 «НашПотребНадзор» (16+)
14.00 «Однажды...» (16+)
15.00 «Своя игра» (0+)
16.20 Человек в праве с Андреем Куницыным (16+)
17.00 «Следствие вели...» (16+)
18.00 «Новые русские сенсации» (16+)
19.00 Итоги недели
20.20 «Маска» (12+)
00.00 «Звезды сошлись» (16+)
01.20 «Основано на реальных событиях» (16+)

ЗВЕЗДА

05.10 Т/с «БЕЗ ПРАВА НА ОШИБКУ» (16+)
09.00 Новости недели с Юрием Подкопаевым (16+)
09.25 «Служу России» (12+)
09.55 «Военная приемка» (12+)
10.40 «Легенды армии с Александром Маршалом». Виталий Сукуев (12+)
11.30 «Тайны военной разведки». «Ахилл» и «Дельмар». Ключи к атомному проекту» (16+)
12.25 «Война миров». «Битва за жизнь. Ключевые открытия в военной медицине» (16+)
13.15 «Код доступа» (12+)
14.05 «Улика из прошлого» (16+)
14.55 «Скрытые угрозы» с Николаем Чиндяйкиным (16+)
15.40 Д/с «Секретные материалы» (16+)
16.35 «Загадки века с Сергеем Медведевым» (12+)
17.20 «Специальный репортаж. Что русскому смешно...» (16+)
18.00 Главное с Ольгой Беловой (16+)
19.40 Х/ф «КРЫМ» (16+)
21.20 Д/с «Легенды советского сыска» (16+)
23.00 «Фетисов». Ток-шоу (12+)
23.50 Х/ф «К ЧЕРНОМУ МОРЮ» (16+)
01.10 Х/ф «В НЕБЕ «НОЧНЫЕ ВЕДЬМЫ» (16+)

РОССИЯ К

06.30 М/ф «Бюро находок». «Зеркальце»
07.20 Х/ф «РЕСПУБЛИКА ШКИД» (16+)
09.00 Тайны старого чердака
09.30 Диалоги о животных
10.10 «Острова»
10.50 Х/ф «МАКСИМКА» (16+)
12.05 Д/ф «Зов Кални»
12.45 Д/с «Невский ковчег. Теория невозможного»
13.15 Неизвестные маршруты Беларуси
13.55 «Игра в бисер» с Игорем Волгиным
14.40 Х/ф «ЛЮБОВЬ В ГОРОДЕ» (16+)
16.30 «Картина мира с Михаилом Ковальчуком»
17.15 Д/ф «Боголюбская. Спасти и сохранить»
18.00 «Романтика романса»
19.00 Д/ф «Дрезден. Хроника трагедии»
19.30, 19.45 Новости культуры
20.25 Х/ф «ДОМ, В КОТОРОМ Я ЖИВУ» (16+)
22.05 «Три-четыре. Начали!». Театр «Геликон-опера». Гала-концерт
23.35 Х/ф «ЧЕЛОВЕК НА СВОЕМ МЕСТЕ» (16+)
01.10 Диалоги о животных

МАТЧ!

06.00 Смешанные единоборства. One FC. Трансляция из Таиланда (16+)
07.00, 14.20 Новости
07.05, 16.25, 01.00 Все на Матч! Прямая трансляция
09.30 Биатлон. Альфа-банк. Чемпионат России. Смешанная эстафета. Прямая трансляция из Тюмени
11.20 Биатлон с Дмитрием Губерниевым
11.50 Лыжные гонки. ФосАгро Кубок России. Спринт. Прямая трансляция из Сыктывкара
14.25 Баскетбол. «Локомотив-Кубань» (Краснодар) - ЦСКА. Единая лига ВТБ. Прямая трансляция
16.45 Футбол. «Ростов» (Ростов-на-Дону) - «Краснодар». МИР. Российская премьер-лига. Прямая трансляция
19.00 Футбол. «Спартак» (Москва) - «Зенит» (Санкт-Петербург). МИР. Российская премьер-лига. Прямая трансляция
21.45 «После футбола» с Георгием Черданцевым
22.45 Футбол. «Атлетико» - «Барселона». Чемпионат Испании. Прямая трансляция
02.00 Бокс. Чемпионат мира. Женщины. Финал. Трансляция из Сербии (16+)

ОТР

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Кэнжэ и жыг хадэхэр» (12+)
6.30 «Зэпсэлъэныгъэ» (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Хэкум и хъумакIуэхэр». Урысейм и ЛIыхъужь Тэмазэ Тимур (12+)
7.50 «Гъуэгуанэ тхыгъэхэр» (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Зэманым и теплъэгъуэхэр». Налшык къалэ дэт Ткаченкэ Андрей и цIэр зезыхьэ СурэтыщI гъуазджэхэмкIэ музейр илъэс 65-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ гъэлъэгъуэныгъэ. Япэ Iыхьэ (12+)
8.40 «Джэдур, адакъэр, бажэр». Сабийхэм папщIэ спектакль (6+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
17.30 «КъэкIуэнур - нобэм». Философие щIэныгъэхэмкIэ доктор Щауэ Асфар (12+)
18.10 «Зэманым и теплъэгъуэхэр». Налшык къалэ дэт Ткаченкэ Андрей и цIэр зезыхьэ СурэтыщI гъуазджэхэмкIэ музейр илъэс 65-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ гъэлъэгъуэныгъэ. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Гъубж, гъатхэпэм и 11

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Ди зэманым и лIыхъужьхэр». Дзэ Iуэху хэхам хэта Базиев Магомед (12+)
6.30 УФ-м и цIыхубэ артисткэ Гъэсашэ Наталье теухуауэ (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Iуащхьэмахуэ лъапэ» (12+)
7.20 «КъэкIуэнур - нобэм». Философие щIэныгъэхэмкIэ доктор Щауэ Асфар (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь»
8.10 «Зэманым и теплъэгъуэхэр». Налшык къалэ дэт Ткаченкэ Андрей и цIэр зезыхьэ СурэтыщI гъуазджэхэмкIэ музейр илъэс 65-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ гъэлъэгъуэныгъэ. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
8.40 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Тайм-аут». Спорт нэтын (12+)
17.25 «Къэбэрдей-Балъкъэрым и дыщэ вагъуэхэр». Совет Союзым и ЛIыхъужь Тамбий Владимир (12+)
17.45 «Ракурс» (12+)
18.05 «Хабзэр яхъумэу» (12+)
18.20 «Парламент сыхьэт» (12+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Тайм-аут». Спорт нэтын (12+)
6.25 «Хабзэр яхъумэу» (12+)
6.40 «Къэбэрдей-Балъкъэрым и дыщэ вагъуэхэр». Совет Союзым и ЛIыхъужь Тамбий Владимир (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Парламент сыхьэт» (12+)
7.35 «ЗэманымрэцIыхумрэ». РСФСР-м щIыхь зиIэ и нартыхугъэкI КIэрэф Къамболэт (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Ракурс» (12+)
8.25 КъБР-м Эстетикэ гимнастикэмкIэ и федерацэ (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 Абрамцевэ Н. «Сэ сыхэт?». Сабийхэм папщIэ таурыхъ (6+)
17.20 «Хэкум и хъумакIуэхэр». Макъамэрэ усыгъэу зэхэлъ композицэ. Япэ Iыхьэ (12+)
17.55 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. Япэ нэтын (12+)
18.35 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Махуэку, гъатхэпэм и 13

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
6.20 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. Япэ нэтын (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Хэкум и хъумакIуэхэр». Макъамэрэ усыгъэу зэхэлъ композицэ. Япэ Iыхьэ (12+)
7.45 Ретроспективэ. «Шагъди» (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Классикэр псоми папщIэ» (12+)
8.50 Абрамцевэ Н. «Сэ сыхэт?». Сабийхэм папщIэ таурыхъ (6+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Хэкум и хъумакIуэхэр». Макъамэрэ усыгъэу зэхэлъ композицэ. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
17.55 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. ЕтIуанэ нэтын (12+)
18.35 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Мэрем, гъатхэпэм и 14

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
6.20 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. ЕтIуанэ нэтын (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Щытхъу зиIэ дохутыр» (12+)
7.50 «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Хэкум и хъумакIуэхэр». Макъамэрэ усыгъэу зэхэлъ композицэ. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
8.50 Чехов Антон. «Загадочная натура». Горький Максим и цIэр зезыхьэ Урыс къэрал драмэ театрым и спектакль (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Зэгъусэу доджэ» (12+)
17.35 «Песня далёкая и близкая» (12+)
18.15 «ПщIэну щхьэпэщ» (12+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15

6.00 «Мне внимают камень и трава…». Зумакуловэ Танзиля (12+)
6.15 «ПщIэну щхьэпэщ» (12+)
6.45 «Песня далёкая и близкая» (12+)
7.25 «И жизнь, и слёзы, и любовь». Горький Максим и цIэр зезыхьэ Урыс къэрал драмэ театрым и спектакль. Япэ Iыхьэ (12+)
8.35 «Зэгъусэу доджэ» (12+)
17.00 «Усэхэр зэрыт дэфтэр» (12+)
17.15 «Сосрыкъуэ». Налшык къалэ и щIыпIэ нэхъ лъагэ дыдэм щаухуам и тхыдэ (12+)
17.45 «Жылагъуэ Iуэху» (12+)
18.25 «ГъащIэми киноми». РСФСР-м щIыхь зиIэ и артисткэ КIуэкIуэ Тамарэ (12+)

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16

6.00 «ГъащIэми киноми». РСФСР-м щIыхь зиIэ и артисткэ КIуэкIуэ Тамарэ (12+)
6.35 Актёр, уэрэджыIакIуэ Теунэ Дж. (12+)
7.25 «Сосрыкъуэ». Налшык къалэ и щIыпIэ нэхъ лъагэ дыдэм щаухуам и тхыдэ (12+)
8.00 «И жизнь, и слёзы, и любовь». Горький Максим и цIэр зезыхьэ Урыс къэрал драмэ театрым и спектакль. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
8.40 «Дюймовочка». Сабийхэм папщIэ спектакль (6+)
17.00 «СВОих не бросаем». Хэкум теухуа уэрэдхэм я концерт (12+)
18.05 «ТщIэн икIи тщымыгупщэн папщIэ» (12+)
18.30 «Республикэ: тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (16+)

1 КъБР ★ «Мир» канал

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10
6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «ЗэхъуэкIыныгъэхэр. КъэкIуэнур» (12+)
6.25 «ТВ-галерея». КъБР-м щэнхабзэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ Тхьэмокъуэ Мартин (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «УпщIэ щIэщхъукъым» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.30 «Жыщхьэ махуэ». Къаныкъуэ ФатIимэт (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Зэманым декIуу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.45 «Ракурс». Налшык къалэ и фэеплъ щIыпIэхэр (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 ЩIалэгъуалэм я унэр къызэрызэIуахым и щIыхькIэ концерт. КIэухыр (12+)
17.55 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
18.10 «Анэдэлъхубзэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.45 «Си псалъэ гуапэр фи гум илъу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Хабзэр яхъумэу» (12+)
20.05 «Бынхэмрэ адэ-анэхэмрэ» (12+)
20.40 «Жьэгу пащхьэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
21.10 «Гъунапкъэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Гъубж, гъатхэпэм и 11
6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Хабзэр яхъумэу» (12+)
6.25 «Бынхэмрэ адэ-анэхэмрэ» (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Анэдэлъхубзэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.45 «ЩIалэгъуалэр мэгушхуэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Си псалъэ гуапэр фи гум илъу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.55 Биссет Дональд. «Денди пкIауэ цIыкIур». Сабийхэм папщIэ таурыхъ (6+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Тайм-аут». Спорт нэтын (12+)
17.30 «КъэкIуэнум и дуней» (12+)
18.00 «Фэеплъ». Композитор, РСФСР-м и цIыхубэ артист Къардэн Хьэсэн и фэеплъу (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.30 «Жаншэрхъ». Спорт нэтын (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.50 «Жыр салам». Макъамэ нэтын (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Спектр». УФ-м и цIыхубэ артист Пятков Александр (12+)
20.20 «Тхылъ еджэ унагъуэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
21.05 «Усыгъэ». Бицу Анатолэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
21.20 «Гум къинахэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12
6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Тайм-аут». Спорт нэтын (12+)
6.30 «Спектр». УФ-м и цIыхубэ артист Пятков Александр (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Фэеплъ». Композитор, РСФСР-м и цIыхубэ артист Къардэн Хьэсэн и фэеплъу (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.40 «Жаншэрхъ». Спорт нэтын (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Гум къинахэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.30 «Ёзден адет» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Зэпсэлъэныгъэ» (12+)
17.45 «Усэхэр зэрыт дэфтэр». Япэ Iыхьэ (12+)
18.00 «Спорт утыку цIыкIу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.20 «Жьэгу пащхьэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.55 «Гъатхэ». Литературэрэ макъамэу зэхэлъ композиц (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Сценэм къыхуигъэщIа». КъБР-м щIыхь зиIэ и артисткэ Бэрэгъун Марианнэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.30 «Зэманымрэ цIыхумрэ». РСФСР-м щIыхь зиIэ и нартыхугъэкI КIэрэф Къамболэт (12+)
20.55 «Зэманым декIуу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.30 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Махуэку, гъатхэпэм и 13
6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
6.20 «Усэхэр зэрыт дэфтэр». Япэ Iыхьэ (12+)
6.35 «Зэманымрэ цIыхумрэ». РСФСР-м щIыхь зиIэ и нартыхугъэкI КIэрэф Къамболэт (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Зэманым декIуу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
7.45 «Щыху Iущхэм зэрыжаIауэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Сценэм къыхуигъэщIа». КъБР-м щIыхь зиIэ и артисткэ Бэрэгъун Марианнэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.50 «СабийгъэгуфIэ». ЦIыкIухэм папщIэ нэтын (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Тэн Iуфэ къыщыщIэдзауэ Кавказ къуршхэм нэс». КъБР-м и лъэпкъ музейм къыщызэIуаха гъэлъэгъуэныгъэ (12+)
17.40 «Усэхэр зэрыт дэфтэр». ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
17.55 «Диныфрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.25 «Уэрэдым псэр дохъуэпсыкI». Макъамэ нэтын (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
19.05 «Зэманым дыкъыхихащ». ЩIалэгъуалэ нэтын (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
20.00 Къэшэж Иннэ теухуауэ (12+)
20.40 «Чэнджащэ щыуэркъым» (адыгэбзэкIэ) (12+)
21.10 «Анэдэлъхубзэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Мэрем, гъатхэпэм и 14
6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
6.20 Къэшэж Иннэ теухуауэ (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Чэнджащэ щыуэркъым» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.40 «ЩIэныгъэр гъуазэщ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Анэдэлъхубзэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.40 «Зэгъусэу доджэ» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Таурыхъым фрегъэблагъэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
17.35 «Къыхэхахэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
17.55 «МузИстория» (12+)
18.35 «Гъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.05 «Си гукъэкIыжхэр» (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Къэбэрдей-Балъкъэрым и дыщэ вагъуэхэр». Совет Союзым и ЛIыхъужь Муругов С. (12+)
19.55 «Реквием». Рождественский Роберт (12+)
20.20 «Гуащэм фIыщIэ пылъщ». КъБР-м щIыхь зиIэ и егъэджакIуэ Къуэжьокъуэ Хъу. (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.55 «Хэкум сепхащ». Телефильм (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15
6.00 «Къэбэрдей-Балъкъэрым и дыщэ вагъуэхэр». Совет Союзым и ЛIыхъужь Муругов С. (12+)
6.10 «Реквием». Рождественский Роберт (12+)
6.35 «Гъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.05 «Гуащэм фIыщIэ пылъщ». КъБР-м щIыхь зиIэ и егъэджакIуэ Къуэжьокъуэ Хъу. (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.40 «Хэкум сепхащ». Телефильм (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.25 «Таурыхъым фрегъэблагъэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
8.45 «Джэдум и унэ». Сабийхэм папщIэ спектакль (6+)
17.00 «ЩIылъэмрэ уэгумрэ ятеухуауэ» (12+)
17.20 «Фэр папщIэ». Макъамэ нэтын (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.00 «Ди пщэфIапIэм!» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.40 «Тамбийхэ я жылакIэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.10 «Республикэм щыхъыбархэр». ХъыбарыщIэхэр (адыгэбзэкIэ) (16+)
19.25 «Щыхьэт сытохъуэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
19.40 «Уэсят» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
20.00 «ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
20.15 «ПщIэну щхьэпэщ» (12+)
20.50 «Урысейм и къуэ пэжхэр». Хэкум и хъумакIуэм и илъэсыр къызэIуах (12+)

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16
6.00 «Республикэм щыхъыбархэр». ХъыбарыщIэхэр (адыгэбзэкIэ) (16+)
6.20 «Тамбийхэ я жылакIэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
6.50 «Ди пщэфIапIэм!» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.30 «ПщIэну щхьэпэщ» (12+)
8.05 «ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 «Щыхьэт сытохъуэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.35 «Уэсят» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
17.00 «Хэкупсэхэр» (12+)
18.05 «ТщIэн къКIи тщымыгъупщэн папщIэ» (12+)
18.30 «Сабиигъуэр зауэм зыIэщIихахэр» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.45 «Волонтерхэр» (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.15 «Iэгуауэншэ пшыхь». КъБР-м гуаздэжмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ ХьэIупэ ДжэбрэIил и гуфIэгъуэ пшыхь (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.05 «Утыку» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
20.45 «Албар». СурэтыщI Байсиев Ахъмат (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.30 «Республикэ: тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (16+)

«Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и радио

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10
7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.35 Мамхэгъ Раисэ. «Псэм фIыуэ илъагъуну и къалэнщ» (адыгэбзэкIэ)
8.35 - 9.00 «Анэдэлъхубзэм итхьэкъуа» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Ди хъугъуэфIыгъуэхэр» циклым щыщ (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.50 «Вагъуэбэ» (урысыбзэкIэ)
13.50 - 14.00 Къэрмокъуэ Хьэмид. «Лъагъуныгъэ» Iуэтэжыр (адыгэбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 16.00 «Литературэм щылажьэ» (урысыбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэм и дакъикъэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.30 - 18.35 «Псоми тедгъэкIуэдэнур дакъикъитхущ» (урысыбзэкIэ)
18.35 - 19.00 «Гъатхэм и плъыфэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ)

Гъубж, гъатхэпэм и 11
7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.30 «ЛэщIыгъуэм и цIыху цIэрыIуэхэр». Толгуров Зейтун (балъкъэрыбзэкIэ)
8.30 - 8.40 Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу. «ТекIуэныгъэм и сэлэтхэр» (балъкъэрыбзэкIэ)
8.40 - 9.00 Теунэ Хьэчим. «Бжьо» Iуэтэжыр (адыгэбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Гъатхэ макъамэхэр». Концерт (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 «Зи чэзу Iуэхум теухуа интервью» (урысыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ХъыбарIуатэм и пхъуантэ цIыкIу» (балъкъэрыбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 16.00 «Гум и макъамэ». Жыгун Эдуард (адыгэбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 Усыгъэм и дакъикъэхэр (балъкъэрыбзэкIэ)
18.30 - 19.00 «Псалъэм хуэIэзэ». Акъсырэ Залымхъан (адыгэбзэкIэ)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12
7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ». ХъыбарегъащIэ-макъамэ канал (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.40 «Макъамэмрэ гъащIэмрэ» циклым щыщщ (адыгэбзэкIэ)
8.40 - 9.00 «Узыншагъэ». Кучменов Мустэфа (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Нэхъ пасэу радиом къитахэм щыщщ» (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу. «Зауэм хэта тхакIуэхэр». Отаров Керим (балъкъэрыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ГъащIэм зызымыхъуэж и хабзэхэр: къежьапIэхэр» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 15.45 «Адыгэ псалъэм хэлъ Iущыгъэр» (адыгэбзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Микрофоныр - сабийхэм» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 Усыгъэм и дакъикъэхэр (балъкъэрыбзэкIэ)
18.30 - 18.50 «ГъащIэм арэзы сыкъищIащ». Глуховцев Александр (урысыбзэкIэ)
18.50 - 19.00 «Адыгэ лъэпкъым къыхэкIам и шыфэлIыфэр» (урысыбзэкIэ)

Махуэку, гъатхэпэм и 13
7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ». ХъыбарегъащIэ-макъамэ канал (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.30 «Литературэ зэIущIэхэр». Бегиев Абдуллахь (балъкъэрыбзэкIэ)
8.30 - 8.40 Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу. «ТекIуэныгъэм и сэлэтхэр (балъкъэрыбзэкIэ)
8.40 - 9.00 «КъызыфIэбгъэщIым узыхуишэнкIэ хъунухэр» (адыгэбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Адыгэхэр: тхыдэмрэ хабзэмрэ» (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 Шейблер Трувор. «Нартхэр» (урысыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ХХ лIэщIыгъуэм и антологиер» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 15.45 «КъимыкIуэтхэр… «5 колец» академием и спортсменхэр» (урысыбзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Динымрэ хабзэмрэ» (адыгэбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 Усыгъэм и дакъикъэхэр (урысыбзэкIэ)
18.30 - 18.45 «ЕджапIэм и пщIантIэм» (урысыбзэкIэ)
18.45 - 18.50 Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу. «Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщщ» радиопроектыр (урысыбзэкIэ)
18.50 - 19.00 «Кавказым и симфониер» (урысыбзэкIэ)

Мэрем, гъатхэпэм и 14
7.10 - 7.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
7.25 - 7.45 «Пщэдджыжьыфыр цIыхуфIхэм драгъусэу» (адыгэбзэкIэ)
7.45 - 8.00 «70 - 80 гъэхэм радиом къитахэм щыщщ» (адыгэбзэкIэ)
8.10 - 8.30 «УсакIуэмрэ уэрэдымрэ». Мечиев Кязим (балъкъэрыбзэкIэ)
8.30 - 9.00 «Къегъэлауэ хъумэн». Адыгэ тхыбзэм и махуэ (адыгэбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «НэхъыфI дыдэу слъагъу си уэрэд» (балъкъэрыбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу. «Дэ апхуэдэу дызэрызэхуэари дызэрыпсэуари». Хазан Борис (урысыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «Кязим и IэдакъэщIэкIхэм дыкъеджэу» (балъкъэрыбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 15.45 «Шэрджэс дуней» (адыгэбзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Уаз» (диным теухуауэ) (балъкъэрыбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 Радиом и дыдэ фондым щыщщ (адыгэбзэкIэ)
18.30 - 18.45 «Спорт щхьэл» (урысыбзэкIэ)
18.45 - 19.00 «Дыззгъусэу дыкъоджэ» (урысыбзэкIэ)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15
10.10 - 11.00 «Кавказым и пшэплъхэр». Радиожурнал (урысыбзэкIэ)
11.10 - 11.25 «КъБР: махуэр махуэм кIэлъыкIуэу». ХъыбарыщIэхэр (адыгэбзэкIэ)
11.25 - 11.40 «КъБР: махуэр махуэм кIэлъыкIуэу». ХъыбарыщIэхэр (балъкъэрыбзэкIэ)
11.40 - 12.00 МафIэдз Сэрэбий. «Мыщэ лъэбжьанэ» тхылъыр. КIэлъыкIуэр (адыгэбзэкIэ)

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16
10.10 - 10.25 «КъБР: махуэр махуэм кIэлъыкIуэу». ХъыбарыщIэхэр (урысыбзэкIэ)
10.25 - 11.00 «Си псалъэ гуапэр фэ къыфхуэнэнущ» Мечиев Кязим (балъкъэрыбзэкIэ)
11.10 - 11.40 МафIэдз Сэрэбий. «Мыщэ лъэбжьанэ» тхылъыр. КIэлъыкIуэр (адыгэбзэкIэ)
11.40 - 12.00 «Ди гъусэу зывгъэпсэху». Концерт (адыгэбзэкIэ)

«Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и ТВ

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ирихьэлIэу. «Тщыгъупщэ хъунукъым». Хэку зауэшхуэм и ветеран Iэхъуэбэч Исхьэкъ (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъум ирихьэлIэу. «ТекIуэныгъэм и мафIэгу»
17.20 «Гупсэхугъуэрэ нэхурэ солъыхъуэ». УсакIуэ Семэн Руслан и фэеплъу (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Гъубж, гъатхэпэм и 11
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 КъБР-м и цIыхубэ усакIуэ Отаров Керим теухуауэ (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 «Лакъуэ». Альтуд къуажэ. Япэ филъм (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ирихьэлIэу. «Тщымыгъупщэн папщIэ». Джэрыджэ зэкъуэшхэр Хэку зауэшхуэм и зэманым (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 Сабий ныкъуэдыкъуэхэм яхуэгъэза псапащIэ Iуэху (6+)
17.15 «Дыгъуасэ. Нобэ. Пщэдей». Жылэ Хъусен. «Новороссийск» линкорыр (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Махуэку, гъатхэпэм и 13
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 «Си бзэ - си псэ, си дуней» (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 Балъкъэр лъэпкъыр хэкум зэрырашэжа илъэс 81-рэ щрикъум ирихьэлIэу екIуэкIа зэхыхьэм кърат репортаж (12+)
17.30 Къурым Иринэрэ Къулхэ я унагъуэмрэ (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Мэрем, гъатхэпэм и 14
7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 «Щэнхабзэм и дуней» (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 «Лъэхъэнэм и цIыхуищэ». Цикканов Мухьэдин-Хьэжы (12+)
17.40 «Пэшым екIу сурэт». СурэтыщI ФиIэпщэ Анзор (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15
8.00 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
8.20 ЩIыпIэ зэман. Щэбэт (12+)
14.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16
8.00 ЩIыпIэ зэман. Федеральнэ щIыналъэм щыхъыбархэр (12+)
8.20 ЩIыпIэ зэман. Тхьэмахуэ (12+)
14.30 ЩIыпIэ зэман. «Тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (2+)

«Россия 24» «Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и ТВ

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10
15.00 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». «Тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (12+)
17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Репортаж щхьэхуэ (12+)

Гъубж, гъатхэпэм и 11
17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Интервью (12+)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12
17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Репортаж щхьэхуэ (12+)

Махуэку, гъатхэпэм и 13
17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Интервью (12+)

Мэрем, гъатхэпэм и 14
117.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Репортаж щхьэхуэ (12+)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15
Лажьэркъым

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16
13.00 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». «Тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (12+)

КъБР-м и РАДИО

Блыщхьэ, гъатхэпэм и 10

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.35 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Ди зэIущIапIэм» (адыгэбзэкIэ)
2.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
3.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
4.00 - «Жырхана» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
6.35 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
6.45 - **7.00** «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Узыншагъэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Билимни дуниясы» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
8.40 - «Псалъэмакъ щхьэпэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «ХьэщIэщ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.25 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
11.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.25 - «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.48 - «Назму толкъунларында» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
12.05 - «КъехьэкI-нехьэкI зыхэмылъ псалъэмакъ» (урысыбзэкIэ) (16+)
12.35 - «Дуней тетыкIэ» (урысыбзэкIэ) (16+)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Псалъэмакъ щхьэпэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.50 - «Узыншагъэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «ГушыIэпIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «ХьэщIэщ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
16.25 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
17.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.25 - «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.48 - «Назму толкъунларында» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.05 - «КъехьэкI-нехьэкI зыхэмылъ псалъэмакъ» (урысыбзэкIэ) (16+)
18.35 - «Дуней тетыкIэ» (урысыбзэкIэ) (16+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.40 - «Гюрен» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.35 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
21.45 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
22.00 - «Ди зэIущIапIэм» (адыгэбзэкIэ)
22.35 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - **24.00** «Жырхана» (балъкъэрыбзэкIэ)

Гъубж, гъатхэпэм и 11

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
2.30 - «ГушыIэпIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
5.25 - «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - **7.00** Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Гукъинэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.20 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
10.05 - «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгэбзэкIэ)
10.50 - «Лъэпкъ Iущыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
11.05 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - «Миллет хазнабыздан» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
12.05 - «Интервал QT» (урысыбзэкIэ) (16+)
12.25 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
12.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Гукъинэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.50 - «Лъэпкъ Iущыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
16.05 - «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгэбзэкIэ)
17.05 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.35 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.05 - «Интервал QT» (урысыбзэкIэ) (16+)
18.25 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Билимни дуниясы» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ).
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «ХьэщIэщ» (адыгэбзэкIэ)(16+)
22.30 - «ГушыIэпIэ» (адыгэбзэкIэ)(16+)
23.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.25 - **24.00** «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)

Бэрэжьей, гъатхэпэм и 12

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
2.35 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.20 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
4.00 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.30 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - **7.00** Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Сэтэней» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.30 - «Къонгуроучукъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «ЦIыхумрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.25 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
11.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.30 - «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)
12.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
12.35 - «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Ди гъэтIылъыгъэхэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.20 - «Къонгуроучукъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
14.40 - «Усыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
14.50 - Къызэрыфэ пшыналъэхэр (адыгэбзэкIэ)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «Сэтэней» (адыгэбзэкIэ) (12+)
16.20 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
17.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.25 - «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
18.35 - «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
22.00 - «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
23.30 - **24.00** «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)

Махуэку, гъатхэпэм и 13

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
00.30 - «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.35 - «Ди гъэтIылъыгъэхэр» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Усыгъэ» (адыгэбзэкIэ)
4.10 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
4.50 - Къызэрыфэ пшыналъэхэр (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
5.30 - «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - **7.00** Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Зэманым пэджэжу» (адыгэбзэкIэ) (16+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.20 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
9.30 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «Дингъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.15 - «ЕджапIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.20 - Адыгэ уэрэдыжьхэр (адыгэбзэкIэ)
10.45 - «ПщIэну щхьэпэщ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
11.05 - «Тейри къылыч» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.30 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
12.05 - «КъыддекIуэкI хабзэхэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
12.30 - «Макъамэм и толъкъунхэм» (урысыбзэкIэ)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.45 - «Зэманым пэджэжу» (адыгэбзэкIэ) (16+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «ЩIалэгъуэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
15.35 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «Дингъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
16.15 - «ЕджапIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
16.20 - Адыгэ уэрэдыжьхэр (адыгэбзэкIэ)
16.45 - «ПщIэну щхьэпэщ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.05 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.35 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
18.05 - «КъыддекIуэкI хабзэхэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
18.30 - «Макъамэм и толъкъунхэм» (урысыбзэкIэ) (12+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Къонгуроучукъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «ЦIыхумрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
22.25 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.30 - **24.00** «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)

Мэрем, гъатхэпэм и 14

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Дингъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
4.10 - «ЕджапIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
4.30 - «ЩIалэгъуэ» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.30 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
6.00 - **7.00** Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Динымрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.50 - «IэщIагъэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Кюбюрчек» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
8.35 - «Тау макъамла» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «ГъащIэм и дамыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.25 - «Прозэм и напэкIуэцIхэр» (адыгэбзэкIэ)
10.45 - «Лэгъупыкъу» (адыгэбзэкIэ) (6+)
11.05 - «Уаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.20 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.45 - «Сизабилемисиз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
12.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
12.35 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
12.50 - «Жэуап зэтыгъуей упщIэхэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.45 - «Динымрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.50 - «IэщIагъэ» (адыгэбзэкIэ)(12+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «Прозэм и напэкIуэцIхэр» (адыгэбзэкIэ)
16.45 - «Лэгъупыкъу» (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.05 - «Уаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.20 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
17.45 - «Сизабилемисиз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
18.35 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
18.50 - «Жэуап зэтыгъуей упщIэхэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.30 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «ЩIалэгъуэ» (адыгэбзэкIэ)
22.35 - Адыгэ уэрэдыжьхэр (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.25 - **24.00** «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)

Щэбэт, гъатхэпэм и 15

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
2.30 - «Тау макъамла» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Уаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
5.10 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.30 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - **7.00** Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
7.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.38 - «Лъэпкъым и фIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.25 - «Айсурат» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ) (12+)
9.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
10.00 - «ГъащIэм и дамыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.20 - «Уэрэдымрэ абы и тхыдэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.50 - «Жаншэрхъ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
11.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.21 - «Топалайчыкъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
11.30 - «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)
12.00 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
12.44 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
13.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.38 - «Лъэпкъым и фIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
14.00 - «Утыку» (адыгэбзэкIэ)
14.50 - «Жаншэрхъ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
15.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Айсурат» (балъкъэрыбзэкIэ)
16.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
16.21 - «Топалайчыкъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
16.30 - «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
17.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ) (12+)
17.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
18.00 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
18.44 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
19.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.20 - «Кюбюрчек» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
20.35 - «Тау макъамла» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «Прозэм и напэкIуэцIхэр» (адыгэбзэкIэ)
22.30 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.20 - «Сизабилемисиз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
23.30 - **24.00** «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)

Тхьэмахуэ, гъатхэпэм и 16

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.38 - «Лъэпкъым и фIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
3.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.25 - «Айсурат» (балъкъэрыбзэкIэ)
4.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
4.30 - «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
5.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ)
5.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
6.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
6.44 - **7.00** «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)

«ХъыбарыщIэхэр». Тхьэмахуэм къэхъуахэр: 10.00, 14.00
«ХъыбарыщIэхэр». Тхьэмахуэм къэхъуахэр: 8.00, 15.00
«ХъыбарыщIэхэр». Тхьэмахуэм къэхъуахэр: 12.00, 17.00

7.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.40 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
8.10 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.45 - «Гюрен» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.35 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
9.45 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
10.10 - «Макъамэ» (адыгэбзэкIэ)
10.40 - «Дерс» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
11.00 - «Сахна» (балъкъэрыбзэкIэ)
12.10 - «Театрыр микрофоным Iутщ» (урысыбзэкIэ)
13.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
14.10 - «Макъамэ» (адыгэбзэкIэ)
14.40 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
15.40 - «Гюрен» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
16.00 - «Сахна» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.10 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
17.40 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
17.50 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
18.00 - «Театрыр микрофоным Iутщ» (урысыбзэкIэ)
19.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Айсурат» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ) (12+)
21.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
22.00 - «Утыку» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.30 - **24.00** «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)

Зауэм и бын - Лэжьыгъэм и ЛІыхъужь

Алмэ Алий ТІалиб и къуэр, Социалист Лэжьыгъэм и ЛІыхъужьыр, Къэбэрдей-Балъкъэрым и Дзэлыкъуэ щІыналъэм хыхьэ Каменномост (Къармэхьэблэ) къуажэм щыщ мэкъумэшыщІэ унагъуэм 1935 гъэм гъатхэпэм и 7-м къыщалъхуащ.

Я АДЭР дунейм ехыжа иужь, Алмэхэ я унагъуэр республикэм и къалащхьэм къоІэпхъуэ. 1950 гъэм курыт еджапІэр къэзуха Алий лэжьэн щыщІедзэ «Къэббалъкъпромстрой» трестым хыхьэ ухуакІуэ гупым. А лъэхъэнэм абы и унафэщІт щІалэгъуалэм я гъэсакІуэ щыпкъэ, унэхэм я лъабжьэр зэтелъхьэнымкІэ ІэщІагъэлІ телъыджэ Волков Григорий.

Зыхыхьа гупым ІэпыдзлъэпыдзыІ лэжьыгъэхэр игъэзащІэу мазитІ хуэдизкІэ яхэта Алий чырбышрэ мывэрэ зэтелъхьэнымкІэ Іэзагъэ ин зыбгъэдэлъ ІэщІагъэлІ пашэм и унафэ щІагъэувэ икІи, зэман кІэщІым къриубыдэу, а ІэнатІэм и щэхухэм щыгъуазэ зыхуэщІ, абы и щыхьэтуи 4-нэ разрядыр къыхуагъэфащэ.

Куэд дэмыкІыуи, Алмэ Алий Къэбэрдей-Балъкъэр совнархозым псэуалъапхъэхэм и управленэм и етхуанэ бригадэм и унафэщІу ягъэув. ИужькІэ Алмэр и пашэ мэхъу зыхэт

комсомол-щІалэгъуалэ гупым.

1955 - 1957 гъэхэм Совет Армэм къулыкъу щрехькІ. Къыщыхъуа и щІыналъэм къигъэзэжа иужь, ар ипэкІэ щылэжьа Іуэхущ1апІэм мэувыж. А зэманым Къэбэрдей-Балъкъэрым ухуэныгъэшхуэхэр щекІуэкІырт промышленностым, псэуныгъэм, щэнхабзэм, нэгъуэщІхэми ятеухуауэ.

Зи унафэщІу ягъэува бригадэм Алий, япэщІыкІэ, къыхешэ зыпэрыт лэжьыгъэм ехьэлІауэ ІэщІагъэ зыбгъэдэмылъ щІалэ 18. КъыхэгъэщыпхъэщІ абыхэм ящыщ дэтхэнэми, зэман кІэщІым къриубыдэу, ухуэныгъэм пыщІа ІэщІагъэ зэмылІэужьыгъуэхэр зэрызрагъэгъуэтар: хэти мывэ зэтелъхьэным хуэІэзэ, мыдрейхэри пхъащІэ е монтажник мэхъу.

Алмэ Алий къыдэлажьэхэм я зэхуэсым унафэ къыщащтэ гъущІ гъуэгум и лэжьакІуэхэу Москва къалэ щыІэхэм къыхалъхьа жэрдэмыщІэр, «Коммунистхэм зэрахабзэу лэжьэн» жыхуиІэмрэ «Коммунист лэжьыгъэм и бригадэ» цІэ лъапІэр зыфІегъэщыным хуэунэтІамрэ ехьэлІауэ къэралым къыщрахьэжьа зэхьэзэхуэр, ядэІыгъын зэрыхуейм теухуауэ.

Абдежым къыщыщІэдзауэ Алмэм и гупым щызэхаублэ щхьэж и пщэ дилъхьэжа къалэнхэр, фІагъ лъагэ яІэу, зэрагъэзэщІэным ехьэлІа зэпеуэ гуащІэхэр. Зи пашэхэм папщІэ Алий къызэрегъэпэщ, мастерыр е прорабыр къабгъэдэмытми, зи яужь ихьа ухуэныгъэм и зэфІэгъэувэкІэр зыхуэдэнур къэзыгъэлъагъуэ чертёжхэм ярытыр кърадэжьыфу зыщыхурагъасэ дерсхэр. Пщэдджыжь къэс ирагъэкІуэкІ зэхыхьэ кІэщІхэм щытепсэлъыхьу щІадзэ махуэм къапэщылъхэр гъэзэщІа зэрыхъунум ехьэлІауэ щыІэ хэкІыпІэхэр зыхуэдэм. Пщыхьэщхьэм зэхуэсыжырти, яхузэфІэкІахэм я гугъу ящІырт, кърикІуахэр блынхэм еІулІа пхъэбгъухэм къыщагъэлъэгъуэжырт. Я лэжьыгъэм къыдэкІуэу, ухуэныгъэм ехьэлІа адрей ІэщІагъэхэми, зэман къащыхудэхуэхэм деж, зыхуагъасэрт.

1959 гъэм и кІэхэм хуэзэу, бригадэм хэтхэм щхьэж илэжьын хуейр проценти 160-м нигъэсащ, 1960 гъэм накъыгъэм и 1-м ирихьэлІэу ар проценти 188-м нигъэблэгъащ. КПСС-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым 1960 гъэм гъатхэпэм иригъэкІуэкІа зэхыхьэм Алмэ Алий зи пашэ гупым я лэжьэкІэр гулъытэ хэха зыхуэщІыпхъэу, щІыналъэм щыІэ адрей ухуакІуэ ІэнатІэ псоми щапхъэу яхуэгъэлъэгъуапхъэу къыщалъытащ.

КъыкІэлъыкІуэ илъэсхэми Алмэм и бригадэм хэтхэм, щхьэкъэІэт ямыІэу, Налшык къалэ щекІуэкІ ухуэныгъэ зэмылІэужьыгъуэхэм къащылъыса лэжьыгъэхэр щагъэзэщІащ, псэупІэ унэхэм зыкъыщрагъэІэтащ, школхэр, сымаджэщхэр, сабий садхэр, щэнхабзэмкІэ унэхэр щызэфІагъэуващ.

1974 гъэм къыщыщІэдзауэ 1977 гъэм нэсу пенсэм тІысыжыху, Алмэ Алий «Къэббалъкъпромстрой» трестым хыхьэ ухуакІуэ управленэ №5-м и диспетчеру щытащ.

Алмэ Алий ТІалиб и къуэм «Коммунист лэжьэкІэм и ударник» цІэ лъапІэр къэхьыным хуэгъэзауэ къызэригъэпэща зэпеуэхэм папщІэ, СССР-м и Совет Нэхъыщхьэм и Президиумым 1960 гъэм накъыгъэм и 28-м къыдигъэкІа Унафэм ипкъ иткІэ, Социалист Лэжьыгъэм и ЛІыхъужь цІэ лъапІэр къыфІащащ, абы къыхэкІыуи Ленинargumentsым и цІэр зезыхьэ орденымрэ «Гъубжэрэ Уадэрэ» зи фІэщыгъэ дыщэ медалымрэ кърату. И гуащІэдэкІым къыпэкІуэу, абы къыхуагъэфэща тыгъэ лъапІэхэм ящыщщ 1963 гъэм мэлыжьыхьым и 26-м кърата медалри.

Алмэ Алий 1999 гъэм дыгъэгъазэм и 20-м дунейм ехыжащ.

КЪУМАХУЭ Аслъэн.

Іэхъуэбэчхэ я щІалэхэр

«Адыгэ псалъэ» газетым и редакцэм зэгуэр къыщІыхьат Кулъкъужьын Ипщэ (Абзуанхьэблэ) къуажэм щыщ, мы зэманым Бахъсэн къалэ дэс нэхъыжьыфІ, лэжьыгъэм и ветеран Іэхъуэбэч Хьэшим. Езым и лІакъуэм щыщ щІалэхэу Хэку зауэшхуэм хэтахэм ятеухуа и тхыгъэщ адэкІэ къыщытхьынур.

НЭМЫЦЭ фашистхэм къыдащІылІауэ щыта зауэ гущІэгъуншэм имыгъэгуІа зы унагъуи ди щІыналъэм исуу къыщІэкІынкъым. Гуауэщ Хэку зауэшхуэм хэтахэм ящыщу ТекІуэныгъэм и махуэшхуэр илъэс 80 зэрырикъур зыгъэлъэпІэфын зы цІыхуи Кулъкъужьын Ипщэ къызэрыдэмынэжар. Зи Хэкур зыхъумэжыну тэджахэм ящыщу къуажэм щІалэ 465-рэ дэкІати, къэзыгъэзэжар 287-рэщ. Ахэри а зауэ гуащІэм щагъуэта фэбжьым ихьыжащ.

Іэхъуэбэчхэ я лъэпкъым щыщу зауэм и курыкупсэм хэтащ Хьэмид, Хьэмад, Къэрней, Зубер, Алджэрий, Нухь, Билал, Хьэмзэт, Хьэзрэталий, Назир, Хъызыр, Амдулкъадир, Амдулчэрим, Амдулгъэфар, Зэчий, Исмел, Нажмудин, Жантемыр, Аднан сымэ.

Іэхъуэбэчхэ я лІакъуэм къахэкІауэ, бий ерум шыщхьэмыгъазэу пэщІэтахэм ящыщу я лъапсэ къихьэжар 8 къудейщ, 11-м я псэр Хэкум щхьэузыхь хуащІащ. Ди жагъуэ зэрыхъунщи, къэзыгъэзэжахэм ящыщу зыри псэужкъым. Зэшхэу Нухьрэ Билалрэ, Нажмудинрэ Жантемыррэ, Хьэмидрэ Хьэмзэтрэ, Алджэрийрэ Зуберрэ хахуэу зэрызэуам щыхьэт техъуэ тхылъхэр, дамыгъэ лъапІэхэр Іэхъуэбэчхэ иригушхуэу ноби зэрахьэ, къащІэхъуэ я щІэблэр щагъэгъуазэу. Алджэрий щхьэмыгъазэт, къэмылэнджэжт, шынэ жыхуаІэр ищІэртэкъым, «пелуанщ» хужаІэу зауэм дэкІат.

Брест быдапІэр фашистхэм Іэрамыгъэхьэу, махуэ тІощІрэ хыкІэ бий бзаджэм пэщІэтахэм яхэтащ Алджэрий, икІи а щІыпІэм и псэр щитащ.

«ДыхокІуадэ, ауэ зытткъым!» - жиІэу тетхат быдапІэм и блыным. Къалэр бийм ирамытын папщІэ зи псэр хэзылъхьа дзэлІхэм я цІэ-унэцІэхэр мыжурэпэкІэ зытратха блыным а щІалэ хьыжьэм и цІэ-унэцІэри хэтщ.

Алджэрий комсомолми хыхьат. Ар езыгъэжьа и Іыхьлыхэм жаІэж мыпхуэдэ псалъэхэмкІэ закъыхуигъэзауэ щытауэ: «Комсомол щІалэхэр псэемыблэжу зауэм дыхэтыну докІуэ!». Іэхъуэбэчхэ Мыхьэмэтрэ ГуащэІэфІрэ быныбл зэдагъуэтат. Абыхэм ящыщу Алджэрийрэ Зуберрэ хахуагъэ нэс щагъэлъагъуэу, Хэкур ягъэпэжу, зэуапІэм я псэр щаташ.

Зауэ гущІэгъуншэм хэкІуэдахэмрэ абы зи сабиигъуэр хиубыдахэмрэ тщыгъупщэ хъунукъым.

«ЩремыІэ зауэ, иремыгуІэ зы адэ-ани!» - жыбоІэ зи гугъу тщІахэм я натІэ хъуа гугъуехьымрэ хьэзабымрэ ущегупсыскІэ.

Тедзэным хуэзыгъэхьэзырар
КЪАНКЪУЛ Раисэщ.

Мы махуэхэм

Гъатхэпэм и 8, *щэбэт*

♦**ЦІыхубзхэм я дунейпсо махуэщ**

♦**1923 гъэм** «Адыгэ макъ» (Адыгэ Республикэ) газетым и япэ номерыр къыдэкІащ.

♦**1936 гъэм** Налшык къыщызэІуахащ Кировым и цІэр зезыхьэ санаторэр.

♦**1918 гъэм** къалъхуащ УФ-м щІыхь зиІэ и артисткэ, КъБР-м и цІыхубэ артисткэ **Сибэч Быхуэ**.

♦**1936 гъэм** къалъхуащ экономикэ щІэныгъэхэмкІэ доктор, профессор **Арэшыкъуэ Виктор**.

♦**1940 гъэм** къалъхуащ техникэ щІэныгъэхэмкІэ доктор, КъБКъМУ-м и профессор, ЩІДАА-м и академик **Къаскъул Мусэбий**.

♦**1950 гъэм** къалъхуащ филологие щІэныгъэхэмкІэ доктор, профессор, ЩІДАА-м и академик **Унэрокъуэ Рае**.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкІэ, республикэм уэфІу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 15 - 17, жэщым градуси 2 - 6 щыхъунущ. ЩІым и малъхъэдис щытыкІэм балли 5-кІэ зихъуэжынущ.

Гъатхэпэм и 9, *тхьэмахуэ*

♦**1641 гъэм** къалъхуащ урысей дзэ къулыкъущІэ, контр-адмирал **Черкасский Михаил**.

♦**1946 гъэм** къалъхуащ къэфакІуэ, КъБР-м щІыхь зиІэ и артисткэ **Къарэжь Людмилэ**.

♦**1954 гъэм** къалъхуащ СССР-ми Европэми стІолыщхьэ теннисымкІэ я чемпионкэ, КъБР-м физкультурэмрэ спортымкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ **Батыр ФатІимэ**.

♦**1956 гъэм** къалъхуащ къэрал лэжьакІуэ, КъБР-м и Парламентым и УнафэщІ **Егоровэ Татьянэ**.

♦**1961 гъэм** къалъхуащ балетмейстер, КъБР-м щэнхабзэмкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ **Тхьэмокъуэ Мартин**.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкІэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 9 - 12, жэщым градуси 2 - 5 щыхъунущ. ЩІым и малъхъэдис щытыкІэм балли 5-кІэ зихъуэжынущ.

Гъатхэпэм и 10, *блыщхьэ*

♦**Урысей Федерацэм и Архивхэм я махуэщ**

♦**Адыгэ Республикэм и Конституцэм и махуэщ**

♦**1929 гъэм** къалъхуащ КъБР-м щІыхь зиІэ и нартыхугъэкІ, Социалист Лэжьыгъэм и ЛІыхъужь **Емышэ Хьэлий**.

♦**1939 гъэм** къалъхуащ «Адыгэ шхыныгъуэхэр» тхылъыр къыдэзыгъэкІа, инженер-технолог **Къубатий Борис**.

♦**1944 гъэм** къалъхуащ сурэтыщІ **Къудей МэчрэІил**.

♦**1951 гъэм** къалъхуащ оперэ уэрэджыІакІуэ, КъБР-м и цІыхубэ артисткэ **Бесчокъуэ Майе**.

♦**1952 гъэм** къалъхуащ Адыгэ Республикэм щІыхь зиІэ и журналисткэ **Сихъу Гуэщнагъуэ**.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкІэ, республикэм пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 9 - 12, жэщым градуси 3 - 4 щыхъунущ. ЩІым и малъхъэдис щытыкІэм балли 5-кІэ зихъуэжынущ.

Зыгъэхьэзырар
ЩХЬЭЩЭМЫЩІ Изэщ.

Махуэгъэпс

ЩІэныгъэр я тегъэщІапІэу

Урысей Федерацэм Геодезиемрэ картографиемкІэ и лэжьакІуэхэм я махуэр гъатхэпэм и етІуанэ тхьэмахуэ махуэм трагъахуэ хабзэщ. Мы гъэм ар зыхуэзэр гъатхэпэм и 9-рщ.

«ГЕОДЕЗИЕ» щІэныгъэм ирилажьэхэм планетэм щІыпІэ-щІыпІэкІэрэ и гравитацие губгъуэр зыхуэдэр ядж, щІы щхьэфэм и зэхэлъыкІэм зэрызихъуэжыр зэхагъэкІ, ахэр къыщыгъэлъэгъуэжа картэхэмрэ схемэхэмрэ зэхагъэувэ.

Картографхэмрэ геодезистхэмрэ я ІэнатІэр сытым дежи мыхьэнэшхуэ зиІэщ. Сыту жытІэмэ, абыхэм зэхагъэува картэхэмрэ атласхэмрэ щымыІатэмэ, цІыхухэм хы щхьэфи бгыщхьи шынагъуэншэу зыщагъэзэнтэкъым, уеблэмэ иджыреи гъащІэм, зэрынэрылъагъуу, зрамыгъэужьыфынкІэрт хэлът.

Апхуэдэуи гурыІуэгъуэщ, математикэр, физикэр, геологиер зи тегъэщІапІэ, зи гугъу тщІы мы щІэныгъитІри сэбэпышхуэ зэрыхъур дыкъэзыхъуреихь дунейм и хъугъуэфІыгъуэхэр зэгъэзэхуэнымкІи, мэкъумэшым пыщІа Іуэхухэм зегъэузэщІынымкІи, инженер лэжьыгъэхэр егъэкІуэкІынымкІи, экономикэм, щІыуэпсым пыщІа лэжьыгъэхэм заузэщІынымкІи, къэралым шынагъуэншагъэ къызэгъэгъэпэщынымкІи.

КЪЕТЫКЪУЭ ЩауапцІэ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Насып зимыІэм и дзэр хъудырми ІуещІыкІ.

● Хэкум къэзыгъэззэжахэр

Хэхэс гъащIэмрэ нобэрей си дунеймрэ

Илъэс зыбжанэ хъуауэ Лэскэн районым и Урыху къуажэм, унагъуэ дахэ щыхъуауэ, дэсщ Сирием къыщалъхуа щIалэ, Идрисхэ (Къардэн) Мухьэмэд-Омар. И щхьэгъусэ Битокъу Ларисэ сцIыхурт, Омар и хъыбар кIапэлъапи зэхэсхат, илъэс куэдкIэ Хьэрыт Эмиратым зэрыщыпсэуар сщIэрти, сыхуэзэну, сепсэлъылIэну си нэ къикIырт. «Сызыдэмыс къуэладжэ лы дэзщ» адыгэ псалъэжьым зэрыжиIэу, жыжьаплъэу гъащIэ къэукъубеяуэ къытщыхъу хамэ къэрал дунейм къыхэкIыжа щIалэр къуажэ псэукIэ Iэсэлъасэм зэрыхэсыхьыжар сфIэгъэщIэгъуэнт. ИщIэн-илэжьынкIэ, и лъэпкъыу щытми, къызыхэтIысхьэжахэм яхэсыхьыжынкIэ гугъу емыхьу пIэрэ жысIэу сегупсысырт. Мы махуэхэм си лъэ нэсхусащ Омар и деж, сыхьэтищым нэблагъэкIэ дызэбгъэдэсати, дакъикъэ бжыгъэущ къызэрысщыхъуар, щIэныгъэ куу зэрыбгъэдэлъым, жиIэн зэрикуэдым, и псэлъэкIэм узэрызыIэпишэм къыхэкIыу. Си гуапэщ абы къысхуиIуэтахэм щыгъуазэ фысщIмэ.

ОМАР и адэшхуэр (ари Омарт) илъэсипщI-пщыкIуз хъууэ и гъусэу абы и адэж Идрис хэкум ирашауэ щытащ. «Хэтхэ уащыщ?» упщIэм и жэуап «Идрисхэ сарейщ» жыхуиIэм къытекIыгъащ Хьэтуей къуажэм щыпсэуа Къардэнхэ ящыщ лъэпкъым я хэхэс-унагъуэцIэр. Омар и адэ Хьэсэн генералу Сирием и дзэм хэтащ. И анэ Хьейрие Ботэщхэ япхъут.

- Адыгэ кIуэдахэм дащыщкъым дэ, - жеIэ Омар. - Си адэ-анэр щыпсэуащ Сирием и Хьанасир къуажэм. Ди адэр дзэм хыхьа иужь, къалэм Iэпхъуэри, абы дыкъыщалъхуащ, дыщапIащ. АдыгэбзэкIэ фIэкIа ди адэ-анэри ди анэшхуэри къыдэпсэлъакъым, хьэрыпыбзэ мащIэ ящIэми. ДызыщIапIыкIар адыгэбзэщ, адыгэ хабзэщ. Таурыхъ къыджаIэхэмкIэ Хэкур ди нэгу къыщIагъэхьэрт, дыдрагъэхьэхырти зэпымыууэ си гур мыбыкIэ щыIэт, зэгуэр сыкъызэрыкIуэжынури си дежкIэ хьэкът.

ЗэкъуэшитIрэ зэшыпхъуиищрэ мэхъу Омар сымэ. И шыпхъу нэхъыжь Бушрэ Эмиратым щыпсэуауэ 2015 гъэм Мейкъуапэ къэIэпхъуэжащ. Иджыпсту и бынхэм я деж Канадэм кIуауэ, пIалъэкIэ абы щыIэщ. КъыкIэлъыкIуэр Юсрэщ, Сауд Хьэрыпым щопсэу, и щхьэгъусэр дунейм ехыжащ, бынищ иIэщ. Сирием и Дамаск къалэр зи псэупIэ Юмнэ зэрыбынхэм я ещанэщ. И щхьэгъусэр генералу дзэм хэтащ, езыр инженеру, дзэм хуэлажьэу щытащ, иджыпсту тIури пенсионерщ. ЩIалитI яIати, зыр дзэм хэту щIэпхъаджащIэхэм яукIащ. Омар и къуэш закъуэращ абы къыкIэлъыкIуэр - Ясерщ. Хьэрып Эмиратым и Дубай къалэм дэсщ, интерьер-дизайнерщ. Хэкупсэу, адыгэлъ ящIэту къызэрыхъуам и щыхьэту, абыхэм псоми адыгэбзэр ящIэ.

- Дауэ нэгъуэщIу?! - жеIэ Омар. - ИгъащIэм къэралым симысауэ адыгэбзэ щысщIэкIэ, емыкIукъэ къуажэм дэсым имыщIэну?!

Сирием и университетым инджылызыбзэмкIэ и къудамэр къиуха иужь, илъэс 25-рэ ныбжьым иту Омар Катарым кIуащ, зы илъэс фIэкIа абы щымыIэу Хьэрып ЭмиратхэмIэпхъуащ. ИлъэсипщIкIэ тыкуэнышхуэ, иужькIэ ресторан ягъэлэжьащ, нэгъуэщI хьэрычэт Iуэхухэри зэрахуащ. 1992 гъэм къыщыщIэдзауэ илъэс 22-кIэ абы щыпсэуащ Омар.

Дзэ унагъуэ зэрыщапIам къыхэкIыу я хьэлыр псыхьа зэрыхъуар, зыри хуэмыныкъуэ пэтрэ сытым деж и щхьэ щыгугъыжу къызэрытэджар къыхегъэщ Омар. Анэм и кIэ къуащIэм къуэсыну и адэм къахуидэнутэкъым, езыми апхуэдэ хьэл хэлътэкъыми, хуиту и щхьэ Iуэху зэрихуащ. Псалъэм и хьэтыркIэ, еджэху и ныбжьэгъумрэ езымрэ университетым и буфетыр ягъэлэжьащ. Къэрал хъуэжри къызэрыгуэкI Iуэхуу фIэкIа зыкIи къытехьэлъакъым. «Эмиратым апхуэдизкIэ ущотыншири, укъыщалъхуар, узэсауэ къэплъытэр пщегъэгъупщэ. Абы щыгъуэми сэ къэралым епхауэ зэи сыщытатэкъым, унагъуэм пэжыжьэуи сыпсэуати, си щхьэ Iуэху фIэкIа зезмыхуэжу а псом пэIэщIэ сищIат хьэрып щIыналъэм. Уи гур быдэ ещI жыхуэсIэщ. ЦIыхум елъыта къыщIэкIынщ ар къазэрыщыхъур, ауэ сэ сфIэIеякъым».

Омар и къуэшыр Абу-Даби щыпсэурт, езыр Дубай дэст. И щхьэгъусэ Ларисэ Абу-Даби и клиникэ гуэрым щылажьэу Ясеррэ и щхьэгъусэмрэ щIыхьащ абы Iуэхукlэ, ахэр адыгэбзэм зришалIэри цIыхугъэ зэхуэхъуахэщ. Ларисэ Къэбэрдейм къэкIуэжыпат, 2013 гъэм Омаррэ и къуэшым и унагъуэмрэ Хэкум къэкIуэну мурад щащIам. КъэпсалъэуЛарисэ къыщыжраIэм, «хьэуэ» къыхигъэкIакъым. Апхуэдэ щIыкIэкIэ япэ дыдэу Къэбэрдей-Балъкъэрым къихьэри, махуипщIкIэ щыхьэщIащ. КъэкIуэжыну игу ирилъхьат Омар, хьэрычэт Iуэху гуэрхэри мыбы къыщызэригъэпэщыну и гурылъти, абырэ Ларисэрэ зэхуэтхэу, я Iуэху зыIут зэхуаIуатэу хуежьащ. Зы илъэс нэхъ дэмыкIыу къэIэпхъуэжыпащ щIалэр Хэкужьым, Ларисэрэ абырэ унагъуэ зэдаухуащ.

Мазэ зытIущкIэ Нарткъалэ щыпсэуат ахэр. «Къуажэм сыкъыщалъхуащ сэ, ауэ фэтэрыр дахэ цIыкIуу зыхуей хуэдгъэзати, гу щызмыхуауэ сызэплъэкIыурэ сыкъэкIуэжын хуей хъуат, - жеIэ Ларисэ. - Нарткъалэ дыдэсыху, жэщым дыгъуэлъыжырт Омар зы план ищIауэ, лъапсэ иIэ хъумэ, жыг цIыкIу нэгъунэ зыхэтынуэр иубзыхуауэ. Нэху дыкъекIырти, нэгъуэщI план иIэт. КъызэрыщIэкIымкIэ, жэщым мыжейуэ арат. Къуажэм щIапIитI диIэщи, узыхуейр псэуалъэ тщIынщ, щыжысIэм, си анэм и гъунэгъур къыхихри дыкъэIэпхъуэжащ. Иджы сыт хуэдэ мылъкукIи фэтэр сыщIэтIысхьэжынукъым».

КъэкIуэжа иужь джэд, гуэгуш ягъэшхащ, мэл ягъэхъуащ, жыг хадэ дахэ иIэщ, балий Iэрысэ изу иту. ПщIантIэм узэрыдыхьэу нэм къыIуидзэр къабзагъэщ, дахагъэщ, егупсысауэ зэгъэкIуа, зыхуей хуэгъэза, гъэщIэрэщIа псэуалъэщ. И гуэщи, и уни, пщIантIэм идза мывэ нэгъуни плъыфэкIи щIыкIэкIи зэщIэжьыуэу екIупсщ. Абы къыбжеIэ щыхъуэгъусэхэр зэхуэдэ гумызагъэу зэрызэрихьэлIар. «Алыхьым иужькIэ Ларисэ и фIыгъэщ нобэ сиIэ псэ псэхугъуэр, - жеIэ Омар. - Хьэрыпым сыщыщыпсэум унагъуэ щIэзмыухуэм къыщIэупщIэхэрт. «Сэ Хэкум сыкIуэжынущ, адыгэ бзылъхугъэ фIэкIаи гъусэ сщIынукъым», жысIэ щхьэкIэ, зыгуэр сиIэу, абы сегупсысу аратэкъым. Иджы сощIэрэщIэуэж а къэспсалъэр наIуэ зэрыхъуар».

- Дунейм теткъым мыр зэрысхъуэжын, сыхьэт бжыгъэкIэ сыдэкIын хуей щыхъукIэ, сыкъызэплъэкIыурэ сыдокI, пэжым ухуеймэ, - къызжеIэ Омар. - Эмиратым сыщыщыщыIэми фэтэрым сыщIэубыдауэ зэи сыщIэсакъым. Зэпымыууэ си гур щIыбым щыIэт, зыгъэпсэхугъуэ махуэхэм псы щIагъым дыщIыхьэрт. Си IэпкълъэпкъымИ си щхьэми зегъэпсэху зыгуэр щысщIэкIэ, псом хуэмыдэжу щIым сыщытелэжьыхькIэ. Уделэ, Дубай укъикIыжу мыбы укъыдэтIысхьэжыну, къыщызжаIэкIэ си жагъуэ мэхъу. Урысейм къыфхуищIэр къывгурыIуатэмэ, апхуэдэу жыфIэнтэкъым, яжызоIэ. Европэм, Америкэм я псэукIэу телевизорымкIэ, интернетымкIэ къагъэлъагъуэхэр псори пцIыщ. Ар тэмэму фи нэгу щIагъэкIатэмэ, абыхэмкIэ фыхъуэпсэнтэкъым. Хэкупсэ къудейуэ сыпсалъэркъым сэ, слъэгъуащ зи гугъу сщIыр. Нэгъуэщ кърэралхэм зэрыщыпсэури слъэгъуащ, Урысейм и цIыхухэм хуищIэри солъагъу. Сыт хуэдэ къэрал сабий ахъшэ къозытынур? Сабий ахъшэ къэгъэнауэ, цIыхубзыр зэфIэкIрэ махуищ дэкIмэ ахъшэр пачынущ, тхьэмахуитI нэхъ дэмыкIыу лэжьапIэм щIыIуагъэкIыжынущ. Хэт унэ зимыIэр мыбы? Зы-тIу къэбгъуэтынуми аращ проценти 100-м хуэззу. Унагъуэ къэс машинитI-щы дэтщ. ШхынкIи бэлыхьщ, зыри мэжалIэу жеижыркъым. Африкэракъым зэслъытыр, ди сабийхэр зэхъуапсэращи, фи фIэщ зэрыхъун, зыри хъуэпсэгъуэкъым. Бынхэм къагурыгъэIуэн хуейщ мыр. Зы махуэ Урысейм сызэрыхуэмылэжьауэ пенсэ къызет сэ къэралым. Сирие къудейр къэсщтэнщи, унейIуэху фIэкIа зомыхуамэ, къэралым ухуэмылэжьамэ, пенсэ къуитынукъым. Дохутыр IуэхутхьэбзэхэращиI, пщIэншэщ, ищхьэкIэ зи гугъу тщIа къэралхэм хущхъуэ къудей къуащэнукъым, урицIыхуу щымытмэ.

Жьы къабзэ, пхъэщхьэмыщхьэ куэд, псыежэх... Ахэракъэ жэнэтым и плъыфэу къагъэлъагъуэр, Мухьэмэд бегъымбарыр къыщалъхуа хьэрып пшахъуэщIым щыщымыIэр?! Мис ахэр щыкуэдкъэ Къэбэрдей-Балъкъэрым, атIэ жэнэт щIыналъэкIэ сыт абы уеджэ щIэмыхъунур? «СыщIалэу сызэрегупсысыну сщIэртэкъым, ауэ иджыпсту сызыхуейр щзхуу, си Iэм хуэщIэр ищIэу сыпсэунырщ. Лэжьыгъэ леи, ахъшэ леи сылъыхъуэркъым. Нэхъ пасэу сыкъызэрымыкIуэжарщ сызыхущIегъуэжыр. ГъащIэр нэхъыбэу зытеухуар ахъшэракъым, узыншагъэращи, куэду Алыхьым къыдит», - жеIэ Омар.

КъызэрывгурыIуащи, нэгъэсауэ хэкупсэщ Омар. Абы и щыхьэтщ я пэшхэм ящыщ зым ди къэралым и гербыр зэрыфIэлъыр. Апхуэдэуи гумызагъэщ. Зыгуэр ищIэну егупсысамэ, жэщым мыжея пщIондэ, етIуанэ махуэм ар зэщIауэ щытын хуейщ. Апхуэдэщ и хьэлыр. Абы гугъу иригъэхьу къыщысхуэкIэ: «Сесащ, сфIэфIщ. Схъуэжын Iуэхуи къэсхуэкIыркъым. Аргъуейм сыхуэдэщ. Сэри сыжейркъым, адрейхэри згъэжейркъым», - мэдыхьэшх Омар.

Гу лъумытэнкIэ Iэмал иIэкъым Омаррэ Ларисэрэ я зэхуаку дэлъ хуабагъэм. Адыгэхэм я нэхъыбэм ар ямыгъэлъагъуэущ дызэресари, згъэщIагъуэу гу щылъитэкIэ, Омар къызжеIэ:

- Бзылъхугъэм пщIэ хуэсщIу сезыгъэсар си адэращ. ЛэжьапIэм къикIыжа иужь зы дакъикъэ ди анэм къыбгъэдэкIыртэкъым ар, «къыIэ, скIэрыкI» къыжриIэми, «и, Хьейрие», - жиIэрт бгъэдэтIысхьэрт. Дэри ар хьэлу къытхуэнащ. СогъэщIагъуэ я унагъуэм нэхърэ нэхъыбэ зэман я ныбжьэгъухэм зэрытрагъэкIуэдэфыр. Си щхьэкIэ сыкъапщтэмэ, зыщIыпIи сыкIуэну сфIэфIкъым Ларисэ симыгъусэу.

ЛъэпкъкIэ зыщыщ Хьэтуей къуажэр фIыщэу елъагъу. Зы Iэмал цIыкIу къигъанэркъым абы щытхъуфыну къимыгъэсэбэпу, и цIыхухэращи, хуэдэ щымыIэу къыщохъу.

ПщэфIэныр зыхилъхьэ щыIэкъым Омар. Илъэс пщыкIущ щыхъум щегъэжьауэ и анэм ипщэфIхэр къигъанэурэ езым щIэщыгъуэ гуэрхэр къигупсысу щытащ, и анэкъилъхухэр зригъэхъуапсэу. ПщафIэ нэтынхэм кIэлъоплъ, лъэпкъ куэдым я пщэфIэкIэм хещIыкI. Иджыпсту къегъэIурыщIэ адыгэ шхыныгъуэхэр. «Хугум плов къыхэсщIыкIыну сыхунэсакIэщ», - мэдыхьэшх Омар. - Къапщтэмэ, дыкъызэрыкIуэжрэ дызэгурыIуащ: сэ сопщафIэ, Ларисэ хьэкъущыкъухэр етхьэщIыж. Зыхуэмышыгэ пщтырафэу, шей IэфIу щезмыгъафэ къэхъуу, а хьэкъущыкъу дыдэми сынос».

Инджылызыбзэр къыдалъхуами ярейуэ ещIэ Омар, зыхуеджари илъэс куэдкIэ щыпсэуа Хьэрып Эмиратым нэхъыбэу щызекIуэри аращ. Ауэ абы къыдэкIуэу итальяныбзэри франджыбзэри зригъэщIат. «Бзэхэр къызохъулIэ сэ, ауэ урысыбзэм нэхъ сыхэзагъэркъым. Адыгэхэм сакъызэрыхэтIысхьар арами сщIэркъым, ауэ ар къызохьэлъэкI», - жеIэ си псэлъэгъум.

Хьэрып Эмиратым илъэс тIощIым щIигъукIэ щыщыпсэуакIэ, плъэмыкIыу диным ехьэлIа упщIэр бзэгупэ къыпфIохъу. «Ар бгъэлъагъуэн хуейкъым, зейр уи щхьэращи. СытепсэлъыхьыниI сфIэфIкъым, дин Iуэхуи къэсхуэкIыркъым. КъурIэн деджэми, нэмэз тщIыми, ди щхьэщ зыхуэтщIыр. Урысейм и ефэнды нэхъыщхьэм нэхърэ нэхъыфIу хызощIыкI диным жысIэкIэ, езгъэлеину къыщIэкIынкъыми, ар Iуэху тыншкъым, дин щIэнэгъэ зэбгъэгъуэтыниI гугъу дыдэщ. Утепсэлъыхьын хуэмейуэ аращ къызэрыслъытэр. Дин жыфIэу, хабзэ къевгъажьэу, зыхэмыщIыкIым фи Iуэху хэфлъхьэу, зыгуэрхэр къэвгупсысу физыщымыгъуазэм фыхэмыIэбэ, яжызоIэ сэ зыгуэркIэ къызэупщIкIэм. Фыадыгэщи, фи хабзэм фытет, фи бзэр зыщывмыгъэгъупщэ, абы фыкъигъэпцIэнукъым. Уи хабзэр хьэрып хабзэм хуэкIуэнукъым. Къэрал, лъэпкъ къэс зытетын хуейр и хабзэращи, нэгъуэщI къапщтэ хъунукъым, зэи нэсу хэпщIыкIынукъыми», - жеIэ Омар, зэрызримыгъэубгъущэнум яужь иту.

Си щIалэр Ларисэ и деж инджылызыбзэм щыхуоджэ. Абы екIуалIэ сабий къэс гулъытэшхуэ къахуищIу, адыгэбзэ зымыщIэ щIыкIухэр игъэукIытэрэ къигъэпсалъэу, шхын щIэщыгъуэ къакIэлъирихьэкIыу апхуэдэщ Омар. Езы цIыкIухэми я псэр апхуэдизкIэ кIэрыпщIащи, псалъитIым языр абы и цIэращ. Сабийхэм набдзэгубдзаплъэу зэракIэлъыплъыр къэсщIащи, Омар соупщI: «Лъэпкъ теухуауэ, ди щIэблэм ират гъэсэныгъэм сыт хуэныкъуэ, сыт щыгъун хуейуэ къыпщыхъурэ?» ХощэтыкIри, жэуап къызет:

- Сабийхэр адэшхуэ-анэшхуэм я закъуэ ягъэсэн хуейкъым, ягъафIэурэ ягъэфIэIунущ. Ар зи пщэ дэлъын хуейр адэ-анэращ. УхущIыхьэу умыгъэсэфынумэ, къомылъхуми нэхъыфIщ. Адэмрэ анэмрэ зэгурыIуауэ, зым жиIэр адрейм дыжиIэжу щытыпхъэщ. Абы утекIмэ, уи сабийр кIуэдынущ. Дэ адыгэхэм адэанэм хьэлу къытхалъхьар ди сабийхэм яхэтлъхьэжын хуейщ. Нэхъыжьхэм я зэманым хуэдэжкъым, нэгъуэщI хъуащ дунейри, абы нэсу хащIыкIыфынукъым адэшхуэ-анэшхуэм, хэзагъэуи яхуэгъэсэнукъым. Аращ нэхъыщхьэу къысщыхъур, адыгэр зэрыщыуэри а зызакъуэращ. Зыми ди лъэпкъыр къыкIэрыхуркъым, хэкупсэу адэ-анэм дыкъагъэхъуащи, ди бынхэри апхуэдэу къэдгъэхъун хуейуэ аркъудейщ.

ИСТЭПАН Залинэ.

● Псалъэжьхэр

Къуэр напщІэщ, пхъур набдзэщ

♦Ныбжьэгъур бгъэунэхунумэ, хуитыныгъэ ет.
♦Сабий зэрымысым насып илъкъым.
♦Уи бынрэ уи благъэрэ умыбж.
♦Уи гъунэгъу и фэ къыптоуэ.
♦Унэр игущ, жьэгур и псэщ.
♦Фызыфl зиlэм хъуэхъу и унэ илъщ.
♦Хэгъэрей бзаджэ дэкlуатэ кlыхьщ.
♦Шыпхъум и гур дэлъхумкlэ гъэзащ.
♦Къуэр напщlэщ, пхъур набдзэщ.
♦Адыгэр вакъэ лъэныкъуэу шхэркъым, шхэурэ уэрэд жиlэркъым.
♦Аргъуей мыдзакъэ щыlэкъым.
♦Бжэмышх нэщl жьэм хуахьыркъым.
♦Бзэгур шэм нэхърэ нэхъ жэрщ.
♦Гугъуехь зымылъэгъуам гъуэгуанэ хуэшэчыркъым.
♦Шыпхъуншэ нэхърэ шыпхъу нэф.

● ЦІыхушхуэхэм я гупсысэхэр

Насыпыр ипэкІэ укІуэтэнырщ

ПщІэншэу зы сыхьэт зыгъакІуэ цІыхум гъащІэм и уасэр иджыри къыгурыІуакъым.
Дали Сальвадор.

Зы Іуэху имыІэу псэуфын цІыху щыІэу си фІэщ хъуркъым.
Диккенс Чарльз.

Дахэу псэуар дахэу дунейм йохыж.
Драйзер Теодор.

ГъащІэм насыпу хэлъыр сыт щыгъуи ипэкІэ укІуэтэнырщ.
Заболоцкий Николай.

Дахэу къэбгъэщІа илъэсхэращ гъащІэ дахэкІэ зэджэжри.
Цзы Лао.

МащІэ зыхузэфІэмыкІым куэди хуэгъэкъарукъым.
Ломоносов Михаил.

● ГушыІэхэр

ПсапащІэ

Гъэмахуэ кІуам Дизыкъуажэ Іуэху къылъыкъуэкІащ: и хадэхэкІыр бэгъуауэ здихьынур ищІэртэкъым. Бэзэрым щищэну зэмани гукъыдэжи иІэтэкъым, ауэ щыхъум, пщэдджыжь гуэрым, и мылъкум псапэ хищІыкІыну мурад ищІщ, зы нащэ пэгунрэ помидор ашычрэ куэбжэпэм дихри шэнт зырызым тригъэуващ. «ПщІэншэу фызот!» жиІэу хьэрфышхуэкІэ тхауэ шэнт зыкІэрыгъэщІапІэм кІэригъэпщІэжри, езыр лэжьакІуэ кІуащ. Пщыхьэщхьэм, лэжьапІэм къикІыжмэ, елъагъу: нащэ пэгунри помидор ашычри щытщ, зыри емыІусауэ, шэнтитІыр - бгъуэтмэ, къащтэ, - щытыжкъым...

Сыт мамэ нызщІэкІуэнур?!

ЛІым и бынхэм яжреІэ:

- Мыгувэу отпуск къыдатынущи, тенджыз Іуфэм зыгъэпсэхуакІуэ дыкІуэнущ.

ЦІыкІухэр гуфІэнтэкъэ - гуфІащ.

- Абы, - къыпещэ адэкІэ лІым, - ди Іэр зэтедзауэ дыщыщысынущ, пІэ Іухынри, шхыныр гъэхьэзырынри, унэр гъэкъэбзэнри дэ ди Іуэхунукъым: псори зыгъэпсэхупІэм я лэжьакІуэхэм къытхуащІэнущ.

Ар щызэхихкІэ, илъэсих зи ныбжь щІалэ нэхъыжьым, и дамащхьэр дрешейри, зыри къыгурымыІуауэ, щІоупщІэ:

- АтІэ сыт мамэ нызщІэкІуэнур?!

ГущІэгъулы

Хъыджэбз цІыкІур унэм щІолъэдэжри, и анэм йолъэІу зы тумэн къритыну.

- Сыт зэрыпщІынур, на-а? - йоупщІ анэр и пхъум.

- ПщІэрэ, - жеІэ пхъум, - гъуэгущхьэм тес фызыжьым естынущ.

Анэм и пхъур зэрыгущІэгъулыр гуапэ щыхъуауэ, ахъшэр ирет:

- Мэ, си псэ закъуэ. А фызыжьыр, тхьэмыщкІэ, лэжьэжыф хъун мыгъуэкъым.

- АІэ, - жеІэ хъыджэбз цІыкІум, - ар мэлажьэ. Абы адакъэ ещэ...

- Сыт адакъэ, на-а? - егъэщІагъуэ анэм.

- КІэнфет адакъэ!

- А-а, - жеІэ анэм, икІэм-икІэжым ахъшэм щІыхуейр къыгурыІуауэ.

Альпинист цІэрыІуэ Шыбзыхъуэ Казбек псэущхьэхэр зэрыфІэфІыр ящІэрти, Ростов щыщ и ныбжьэгъухэм щыхь ІэрыпІ къратащ. Абы и анэр имыгъусэжу, шыр дыдэу къагъуэтащ икІи мазэ зыщыплІкІэ шэ защІэкІэ ягъашхэу япІащ.

Шыбзыхъуэм фІэфІт псэущхьэхэри, куэд димыгъэкІыу кІуэри къишауэ, мазитІым нэблэгъауэ епІ.

Дахэщ щыхьыр икІи мэзым щІэтми, цІыхур фІыуэ зылъагъу псэущхьэхэм ящыщщи, удэджэгунуи, утелъэщІыхьынуи фІэфІщ, езыри гуапэу къыппожьэ. Ар зыхащІащ куэд щІауэ ди щІэджыкІакІуэ пэж Тохъу Мухьэмэдрэ абы и къуэрылъху Елмэсрэ.

● Шхыныгъуэ

Къаз тхьэмщІыгъу гъэжьа

Къаз тхьэмщІыгъу лъэсар шыуаным иралъхьэ, ар щІигъанэ къудейуэ лэпс е псы хуабэ щІакІэ, и щхьэр трапІэ, зэ къытрагъэкъуалъэри тхъурымбэр къытрах, шыгъу, къэрмэфибл халъхьэри хьэзыр хъуху ягъавэ. ТхьэмщІыгъу вар лэпсым къыхахри ягъэжэпхъыж. Абы и ужькІэ къазыщэ упщІэтахэр тебэм иралъхьэ, зэІащІэурэ тІэкІу ягъэткІу, абы ІупщІэурэ упщІэтауэ бжьыныщхьэ халъхьэ. ЗэІащІэурэ абы халъхьэ тхьэмщІыгъу вар, псывэ тІэкІу щІакІэ, тебащхьэр трапІэжри псыр щІэвэщІэху щэ дагъэри абы доткІу. Бжьыныху упщІэтарэ шыбжий сыррэ халъхьэжри тхъуэплъ хъуху ягъажьэ. АдэкІэ псывэ тІэкІу щІакІэри тебащхьэр тепІауэ дакъикъэ зытІукІэ ягъэбэкхъ, мафІэр щабэу блэуэ. Псыр щІэмывэщІапэу хьэкум къытрахыж, тепщэчым иралъхьэри Іэнэм пщтыру трагъэувэ, шыпс хуэдэу къыщІэнари тракІэж. ПІастэ хуабэ е цІывынэ дашх. Гуэгуш, бабыщ тхьэмщІыгъухэри мыбы ещхьущ зэрагъажьэр.

Халъхьэхэр (зы цІыху Іыхьэ): къаз тхьэмщІыгъуу грамми 150-рэ, къэрмэфиблу 3, къаз дагъэу грамм 30, бжьыныщхьэ укъэбзауэ грамм 80, бжьыныху укъэбзауэ грамм 50, шыгъуу, шыбжийуэ фызыхуейм хуэдиз.

КЪУБАТИЙ Борис.

Псалъэзэблэдз

ЕкІуэкІыу: **3**. Нэд мыкъу ..., нэд къуа зигъэщхъэрэ? **4**. Зы дэкІэ уигу сыкъэкІи, а ... кунэфу къыщІыкІ. **7**. ... здэщымыІэм дзыгъуэ щоятэ. **8**. Джэгу пэтрэ нэ .... **9**. ... зэгуэгъущ, тІуанитІ зэегъущ. **13**. ... и гъунэгъу лыр мажьэ. **17**. МафІэ нэхур «благъэщ» жыпІэу умыкІуэ, хьэ ... макъыр «жыжьэщ» жыпІэу къыумыгъанэ. **18**. ... и гъуапэр пхъум и джанэщ. **19**. Пэ зиІэм кІэи... . **20**. ... жагъуэ псы кІэщІакІэ.

Къехыу: **1**. Ирауд бэнэнкІэ зигъэнщІыркъым. **2**. ИмыІэфІ щыгугъым и ... фІокІуэд. **3**. Ди ... пхъэжь мафІэ. **5**. КІапсэшхуэм ... арэфыпсым къехьыж. **6**. Дыгъужьым ... зыфІихьынур и пыІэ щыгукІэ къещІэ. **10**. ... щхьэкІэ, епщэжакъым. **11**. Нэм ... псэр ихуэ. **12**. ЩІалэ ... кІэлъыкІуэж. **13**. Шынэр и унэ... . **14**. Нысэр ..., жыпІэу цІэ фІумыщ, и цІэр езым зыфІищыжынщ. **15**. Пщэдеи махуэщ, къэунэхури... . **16**. Уи ... уи нысэрэ къахуэбублэр къалэнщ.

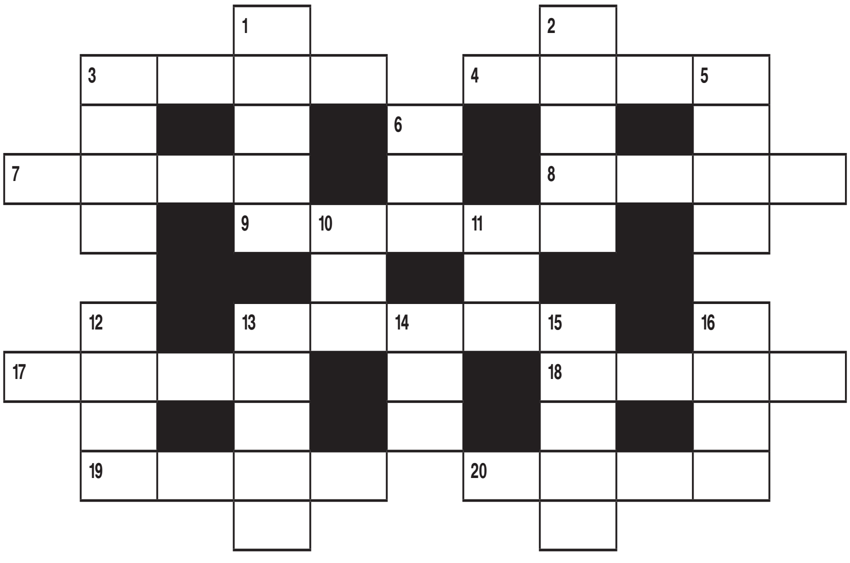

Зэхэзылъхьар
БИЦУ Жаннэщ.

Гъатхэпэм и 1-м ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жэуапхэр:

ЕкІуэкІыу: **1**. Дзэлыкъуэдэс. **4**. Жэмыхьэт. **6**. Нэд. **7**. Аму. **9**. Темрыкъуэ. **12**. Щхьэгъэпсэу.
Къехыу: **1**. Дзы. **2**. Къурыкъу. **3**. Сэ. **4**. Жэнэт. **5**. Теунэ. **8**. Аркъэ. **10**. Къущ. **11**. Ду.

ЩІышылэм и 31-м Махуэ Анзор зэхилъхьауэ ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жэуапхэр:

ЕкІуэкІыу: **2**. Бумэзей.**5**. Къутэжыгъуэ. **9**. Ауз. **11**. Бгы. **12**. Уаз. **13**. Къэрэгъэш. **14**. Алъп. **19**. Пшэплъ. **20**. Адыгэ. **21**. ПІырыпІ. **22**. Пэш. **23**. ДжэдыкІэжьапхъэ. **24**. Дыд. **29**. Унафэ. **30**. Ашэплъ. **32**. Адакъэ. **33**. Ету. **34**. Балиипкъ. **35**. Гулъэ. **36**. Афэ. **37**. Къру. **38**. Елыркъэш. **39**. Адэжынэ.
Къехыу: **1**. Лъатэпс. **3**. Унаплъэ. **4**. ЕкІуэкІа. **6**. Тхъэгъуэ. **7**. ГъуэлъыпІэ. **8**. БыдапІэ. **10**. ДжэдыкІэнэкъиж. **15**. Къэзэуат. **16**. Шынэхъыжь. **17**. ЩІэпхъаджэ. **18**. Арщыдан. **25**. Тутнакъ. **26**. Шэфтал. **27**. Къаплъэн. **28**. Фэрэудж. **30**. Алащэ. **31**. Лъэпэд.

Махуэ лъапIэхэм хухэхауэ

Аруан щIыналъэм хыхьэ Къэхъун къуажэм и курыт еджапIэ №2-м щекIуэкIащ фочкIэ нэщанэ еуэнымкIэ республикэ зэхьэзэхуэ. Ар теухуауэ щытащ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 зэрырикъумрэ Хэкум и хъумакIуэм и илъэсу мы гъэр зэрагъэувамрэ, къызэрагъэпэщащ Аруан щIыналъэм и Жылагъуэ палатэм, Къэхъун къуажэм и администрацэм, Техник ныбжьыщIэхэм я станцым я Дзэхэкупсэ центрым.

ЗЭХЬЭЗЭХУЭМ хэтащ командэ 11, дэтхэнэри цIыхуиплI хъууэ. КъищынэмыщIауэ, щхьэзакъуэ зэпеуэм цIыхуипщI щызэхьэзэхуащ. Ахэр щысущ нэщанэ зэреуар икIи цIыху къэс фочышитху къагъэсэбэпащ.

КърикIуахэр зэхалъхьэжа нэужь наIуэ къызэрыхъуамкIэ, гупхэм я зэпеуэм япэ увыпIэр къыщахьащ Шэрэдж Ищхъэрэ къуажэм и нэщанауэхэм, очкои 131-рэ яIэу. ЕтIуанэ хъуащ Къэхъун къуажэм и администрацэм и командэр - абы зыIэригъэхьащ очкои 121-рэ. Ещанэр Нарткъалэ и командэрщ, очкои 114-рэ иIэу.

Щхьэзакъуэ зэпеуэхэм щытекIуащ спортым и ветеран Кабалоев Мурадин (очко 44-рэ), етIуанэр Шэрэдж Ищхъэрэ къуажэм щыщ Тэмазэ Астемырщ (очко 42-рэ). Къэхъун щыщ Чыржын Рустам очко 38-рэ иIэу ещанэ увыпIэр къихьащ.

Хъыджэбзхэм ирагъэкIуэкIа зэпеуэм бжьыпэр щиубыдащ Мамыхъу Марие (очко 29-рэ). Езий Самирэ очко 22-рэ иIэу етIуанэ хъуащ, ещанэр Албот Залинэщ (очко 18).

Зэпеуэхэм щытекIуахэмрэ къыщыхэжаныкIахэмрэ Аруан щIыналъэм и Жылагъуэ палатэмрэ Къэхъун къуажэм и администрацэмрэ къабгъэдэкIыу щIыхь тхылъхэр, медалхэр, кубокхэр иратащ.

Апхуэдэуи, абы ипэ къихуэу, Хэкум и хъумакIуэм и махуэр ягъэлъапIэу, Нало Залым и цIэр зэрихьэу Нарткъалэ дэт Техник ныбжьыщIэхэм я станцым щекIуэкIащ фочкIэ нэщанэ еуэнымкIэ районым и еджакIуэхэм я зэхьэзэхуэ.

Зэпеуэн щIамыдзэ щIыкIэ къызэхуэсахэм псалъэ гуапэкIэ зыхуагъэзащ Аруан щIыналъэм и ветеранхэм я зэгухьэныгъэм и тхьэмадэ Езий Юрэ, районым и Жылагъуэ палатэм и унафэщI Нало Юрэ, щIыпIэ ДОСААФ-м и унафэщI ДзыхьмыщI Мартин, зэхьэзэхуэм и судья нэхъыщхьэ Гулэжын Беслъэн сымэ.

Командэхэм я зэпеуэм щытекIуащ Къэхъун къуажэм и курыт еджапIэ №1-м щIэсхэр, очкои 123-рэ яIэу (ныбжьыщIэхэр зыгъасэр Езий А.), етIуанэр Псыгуэнсу и курыт еджапIэ №1-м и къикIахэрщ, очкои 115-рэ къраудауэ (Мэкъуауэ З.). Ещанэ увыпIэр къихьащ Нарткъалэ и школ №6-м и командэм, очкои 114-рэ иIэу (БищIо Хь.).

Щхьэзакъуэ зэпеуэхэм хъыджэбзхэм я деж япэ щыхъуащ Къэхъун къуажэм и курыт еджапIэ №1-м щыщ Мамыхъу Марие (очко 44-рэ), етIуанэр Псыкуэд и курыт еджапIэм щIэс Сосмакъ Аделинэщ (очко 33-рэ). Ещанэ хъуащ Нарткъалэ и курыт еджапIэ №6-м и гъэсэн Шакъ Лаурэ (33-рэ).

ЩIалэхэм я зэпеуэм япэ увыпIэр къыщихьащ Псыгуэнсу дэт курыт еджапIэ №2-м щIэс Гъуэгунокъуэ Марат (очко 44-рэ). ЕтIуанэ хъуащ а къуажэ дыдэм и курыт еджапIэ №1-м и гъэсэн Лэшкэн Мартин (очко 42-рэ). Нарткъалэ и курыт еджапIэ №6-м щIэс Жылокъуэ Инал (очко 42-рэ) ещанэ увыпIэр къиихьащ.

ХЬЭЩОКЪУЭ Алыдж.

● Футбол

Ставрополь щыщIадзэнущ

Урысей Федерацэм футболымкIэ и етIуанэ лигэм и «Б» дивизионым и Япэ гупым мы гъэм щекIуэкIыну зэхьэзэхуэм хэтынухэмрэ щыщIидзэнумрэ зэхагъэкIащ. Абы ипкъ иткIэ «Спартак-Налшыкым» зэпеуэр Ставрополь къалэм щригъэжьэнущ, щIыпIэ «Динамо»-м гъатхэпэм и 22-м щыIущIэнурэ.

НАЛШЫКДЭСХЭР зыхэхуа гупым щыджэгунущ командэ 14: «Астрахань» (Астрахань), «Кубань-Холдинг» (Павловскэ район), «Рубин Ялтэ» (Ялтэ), «Ангушт» (Нэзрэн), «Ростов-2» (Дон Iус Ростов), «Динамо Ставрополь» (Ставрополь), «Легион» (Мэхъэчкъалэ), «Динамо-2» (Мэхъэчкъалэ), «Победа» (Хасавюрт), «Спартак-Налшык» (Налшык), «Дружба» (Мейкъуапэ), «Нарт» (Черкесск), «Сочи-2» (Сочэ), «Севастополь» (Севастополь). ЗэрыхуагъэфащэмкIэ, зэхьэзэхуэм и япэ Iыхьэм, зыр адрейм деж кIуэурэ, ахэр тIорытIэ зэдэджэгунущ. ИтIанэ япэ - еханэ увыпIэхэр зыубыдахэр зэ къекIуэкIыгъуэкIэ бжьыпэм щIэбэнынущ, ищхьэкIэ дэкIуэтеин папщIэ. Адрейхэр гупым къыхэнэным иризэныкъуэкъунущ.

Зэхьэзэхуэм щIидзэным къэнэжа щыIэкъым. А зэманыр нэсу къызэрагъэсэбэпыным командэхэр ерыщу хущIокъу. Зыгъэсэныгъэхэм къадэкIэу абыхэм зэныбжьэгъугъэ зэIущIэхэр иджыпстукIэ ирагъэкIуэкI. Апхуэдэ зы иджыблагъэ Налшык и Сабий стадионым щызэхэтащ. Абы «Спартак-Налшыкым» къыщригъэблэгъат Хасавюрт и «Победа»-р. Ди щIалэхэр зэкIэ нэхъ хьэзыру къыщIэкIащ икIи Дагъыстэным и футболистхэр 3:1-уэ хагъэщIащ. Налшыкдэсхэм я топитI Далиев Дени дигъэкIащ, ещанэр къехъулIащ зыкIэлъыплъыну кърагъэблэгъа щIалэм.

«Спартак-Налшыкым» и зыгъэсэныгъэхэр иджыри зы тхьэмахуэкIэ щыIэнущ. Абы къриубыдэу иджыри зэныбжьэгъугъэ зэIущIитI къапэщылъщ. Налшыкдэсхэр яIущIэнущ Черкесск и «Нартымрэ» Нэзрэн и «Ангушт»-мрэ.

ХЬЭТАУ Ислъам.

Зи чэзу къыдэкIыгъуэм фыкъыщеджэ

«Iуащхьэмахуэ» литературэ-художественнэ, жылагъуэ-политикэ журналым 2025 гъэм и япэ къыдэкIыгъуэр дунейм къытехьащ. Журналыр фIы дыдэ хъуауэ жиIэу къэпсэлъа, ди гур хэзыгъэхъуа щIэныгъэлIым хуэтщI фIыщIэ псалъэкIэ къыщIэддзэмэ, ди гуапэщ. Уи лэжьыгъэр къалъытэн нэхърэ нэхъыфI сыт щыIэ?!

ЖУРНАЛЫМ и жьантIэр лъысащ еджагъэшхуэ Шагъыр Iэмин, ар къызэралъхурэ илъэс 95-рэ ирикъуащ. Абы теухуа «Ди бзэм и кууупIэр къэзытIэщIыфа» тхыгъэр и IэдакъэщIэкIщ филологие щIэныгъэхэмкIэ доктор БищIо Борис. Гъэхуауэ, гугъэзагъэу зэпкърыхащ Шагъырым и гъащIэмрэ и гуащIэмрэ.

УсакIуэ Къагъырмэс Борис къызэралъхурэ илъэс 90 щрикъум хуэдгъэхьэзыра тхыгъэхэщ журналым и къыкIэлъыкIуэ напэкIуэцIхэр зыхухэтхар. Филологие щIэныгъэхэмкIэ доктор Алъхъэс Светланэрэ («Лъэхъэнэм и макъ»), КъБР-м щIыхь зиIэ и журналист Мыз Ахьмэдрэ («Пэжыр и гъуазэу») я IэдакъэщIэкIщ ахэр. КъыкIэлъокIуэ Къагъырмэс Борис хужаIахэм щыщ пычыгъуэхэр, абы и къалэмыпэм къыщIэкIа усэ купщIафIэхэм къыхэтхахэр.

И гъуэгу кIыхь хъуну дехъуэхъуащ зи ныбжьыр иджыблагъэ илъэс 50 ирикъуа усакIуэ щIалэ ПщыукI Латмир. Филологие щIэныгъэхэмкIэ доктор Хьэвжокъуэ Людмилэщ абы нэгъэсауэ, и IэдакъэщIэкIхэм я купщIэр къитIэщIу тетхыхьар. Бзылъхугъэм и псалъэхэм щыхьэт техъуэми ярейуэ, а тхыгъэм къыкIэлъокIуэ Латмир и усэхэр.

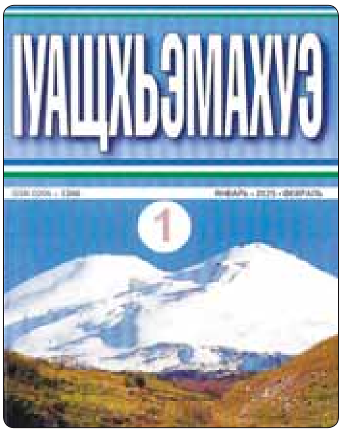

Прозэ рубрикэр къызэIуех Фырэ-Къаныкъуэ Анфисэ и «Япэрейхэр. Гуащэм и пшыналъэ» романым. Абы къыкIэлъокIуэ культурологием и кандидат ЩауэцIыкIу Людмилэ и «Нанэ», Щоджэн Риммэ и «Насыпыр зыIэщIэбгъэкIмэ», «Темыуж уэлбанэ», Пщыбий СулътIан и «Дезертир» Iуэтэжхэр.

Усыгъэм и лъахэм дыхешэ Куэцэ Хьэсэн. Абы и гъащIэми и гуащIэми «Балъкъ аузым и зы усакIуэ» тхыгъэмкIэ и гугъу зыщIар Хьэвжокъуэ Людмилэщ.

Мы къыдэкIыгъуэм аргуэру зэ дыщрохьэлIэ Фырэ Анфисэ и цIэм. Иджы ар епсэлъащ, тетхыхьащ усакIуэ Бэлагъы Любэ. «Упсэуным лIыгъэ хэлъщ» - аращ а тхыгъэм журналистым фIищар. «Публицистикэ» рубрикэм щIэтщ хэхэс адыгэхэм ящыщ Мэрем Гуокъан теухуауэ Гугъуэт Заремэ игъэхьэзыра, тхыдэ щIэныгъэхэмкIэ доктор Уэз ФатIимэ и «Лъэпкъ жьэгур зымыгъэужьых» (зытеухуар Къэбэрдей-Балъкъэрым Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ и институтым и тхылъ хъумапIэм и унафэщI Шэпар Iэишэтщ) тхыгъэхэр.

ДыщэкI Залымхъан къызэралъхурэ илъэси 115-рэ щрикъум ирихьэлIэу тхыгъэ зыгъэхьэзырар уэрэдус, КъБР-м щэнхабзэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ ЗэрамыщIэ Заретэщ («ЦIыхубэм я уэрэдус»).

Усэным дихьэх Мэхъуэщ Маринэ и IэдакъэщIэкIхэр журналым еджэхэм щIэщыгъуэ зэращыхъунум шэч къытетхьэркъым. Ахэр адыгэбзэ дахэкIэ, гупсысэ куу щIэлъу, гъэпса хъуащ.

БищIо Борис зэхуихьэсыжа «Адыгэ псэлъафэхэр» тыдодзэ журналым и къыдэкIыгъуэ зыбжанэ хъуауэ. ЗэкIэщIэпч мыхъу псалъэхэм бзэм мыхьэнэшхуэ зэрыщагъэзащIэр, ар дахэ, къулей, щIэщыгъуэ зэращIыр, гупсысэм художественнэ къару хэзылъхьэ жыIэкIэу ар зэрыщытыр къэплъытэмэ, ди щIэджыкIакIуэхэр зыхуеинущ.

КъыкIэлъокIуэ журналыр зэхуэзыщIыж псалъэжьу зэхэлъ псалъэзэблэдзыр. Ар зэхилъхьащ журналым прозэ тхыгъэхэр зыгъэхьэзыр и къудамэм и редактор Мыкъуэжь Людмилэ.

ИСТЭПАН Залинэ,
«Iуащхьэмахуэ» журналым жэуап зыхь и секретарь.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ IуэхущIапIэм ПИ № ТУ07-00117-м щIэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокI. 12+

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым – 42-56-19; унафэщI-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66

Индексыр П 5894 • Тиражыр 1.456
Заказыр №492

ДИ ХЭЩIАПIЭР
360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Ленинным и цIэр зезыхьэ уэрам, 5, ебгъуанэ - епщIанэ къатхэр.

Газетым Iэ щытрадзар сыхьэт 18.00-рщ.

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтIыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А